

K
R
U
T
Ě
Č
A
S
Y
I
A
N
M
A
N
O
O
K

≡ KNIHA ZLIN

Kruté časy

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

 KNIHA ZLIN

Ian Manook

Název knihy – e-kniha

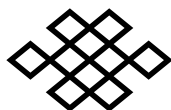
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

FLEET

IAN MANOOK

KRUTÉ ČASY

**K
R
U
T
É

Č
A
S
Y

I
A
N

M
A
N
O
O
K**

Pro Françoise,

Pro všechny,
S kým jsem se potkal
A kdo
Utvářeli můj život.

A pro sebe!

„Tam uvnitř
cosi v tichosti doutnalo a hnilo,
cosi začínalo umírat.“

Netrpělivost srdce,
Stefan Zweig

... a položila prst na spoušť.

Ojún byla zachumlaná do péřové parky a snažila se pochopit, jak ta hromada vznikla. Dřepla si a naklonila se blíž, aby lépe viděla. Sníh pod nohama křupal, mráz ji štípal do očí, při každém nadechnutí jí poletující sníh potrápil dutiny. Jako by nasávala skleněnou tříšť. Nad panenskou stepí už se opět prohnal dzud, udělal z ní jedno velké ledové zrcadlo. Země tím *bílým neštěstím* strádala už třetí rok. Krátká období letních veder střídaly příliš dlouhé polární zimy. Za několikadenních větrných bouří člověk mohl umrznout necelý metr od své jurty čistě proto, že v tom nečase nebyla vidět. Načež se nad krajinou znehybnělou mrazem ukázalo čisté, jako nalakované modré nebe s bílou skvrnou slunce. Ojún si nevzpomínala, že by za jejího dětství kdy udeřil podobný dzud. Vybavovala se jí až strašná zima roku 2001. Tak tuhá a dlouhá, že pastevci v celé zemi přišli o sedm milionů kusů dobytka. Pamatovala si, jak se ty tisíce pastevců, ještě před pár měsíci pyšných a sebejistých, objevily v Ulánbátaru a rychle se z nich staly žebrající trosky, tiše a pomalu umírající v městské kanalizaci. Muži přišli o všechny své koně, ženy o jaky a o kozy, děti o jehňátka a štěňata. Zima si tehdy v Mongolsku vyžádala víc životů, než jich zmařila letadla při útoku na manhattanské věže. A během následujících dvou let dzud už tak oslabená stáda zcela vyhubil. Černá neštěstí, to byla parná léta, kdy se popraskaná půda pražila do hloubky. Bílá neštěstí pokryla step ledovým příkrovem. Obě připravila stáda o potravu. Zvířata

marně hledající pastvu se zaběhla a poztrácela, pak pomřela hladem a zimou. Lidé je nacházeli až na jaře, tisíce, ba miliony vychrtlých koster s vydřenou, sněhem spálenou kůží. Spojení černého a bílého neštěstí bylo fatální, dzud tu bídu završil.

Jednotvárnost kilometrů rovinaté stepi narušovala jen hromada zdechlin. Ojún přemýšlela, kde se tu ta kupa vzala, a brzy došla k tomu, že důvod musí hledat na místě: pátrat až někde na obzoru k ničemu není. Obrysy té podivné hory mrtvých těl ve studeném vzduchu vystupovaly tak výrazně, až jí to řezalo do očí. Soustředila se na jednotlivá těla. Voják, který řídil prastarý sovětský tahač AT-L, vystoupil z kabiny a šel k ní. Slyšela bouchnutí dveří, jako když se zlomí suchá větev, potom mu pod botami zavrzal sníh. Mlčky si dřepel vedle ní, podal jí hliníkový šálek a zpod prošívaného dělu vytáhl termosku.

„Ten nahoře je určitě jak domácí, to je jasné!“ prohlásil.

„Jak domácí, anebo chajnak,“ opravila ho Ojún. „Zdejší pastevcí mají jen křížená plemena. Málokdy chovají jaka divokého.“

„Anebo chajnak!“ souhlasil muž. A rukama v palčácích podšitých ovčí kožešinou se snažil rozšroubovat termosku.

Nalil si horký slaný čaj s máslem, pak nabídl také Ojún. Jak domácí anebo chajnak, vždyť to vyjde nastejno.

Zvíře s rozpáraným břichem překrývalo další zdechliny. Mráz v jeho srsti a útrobách utkal snopy třpytící se jinovatkou. Leželo tam s ohavně rozcapenýma nohama a zmrzlými vnitřnostmi, pod ním se kupily další mrtvoly. Aspoň že se nešíří zápach. V létě za čtyřiceti stupňů by ta hora mršiny páchla nesnesitelně. Ledový vzduch vše sterilizoval, dokonce i tu hrůzu. Muž se

sklonil a zadíval se zvířeti mezi polámaná žebra, načež do tvrdých, tuhých útrob zajel rukou...

„Je to samice!“ řekl. „Chajnačice.“

„Taky dobrý!“ vydechla Ojún, pevně svírajíc kelímek s horkým čajem. „A dole pod ní?“

„Pod ní je kůň,“ odpověděl muž bez zaváhání.

Dalo se to poznat podle čtyř kopyt na vykloubených nohách vykukujících zpod jaka. Ze samotného těla viděla Ojún jen část, vypadalo to však, že zvíře má zlomený hřbet. Zdechlina rozpárané jačí samice na koni s přeraženým hřbetem, v minus pětadvaceti stupních a pět set kilometrů od Ulánbátaru, to opravdu není případ pro kriminálku. Nejraději by celou tu záležitost přenechala místní policii. Jenže je tu ještě ta noha. Obutá noha, dosud ve třmeni, vyčnívající zpod zmrzlého těla koně a zledovatělého jačího břicha.

„To je jezdec,“ vysvětloval voják.

„Vypadá to tak,“ odvětila Ojún, náhle zmožená zimou a únavou. „Ještě kdybychom tušili, co tu dělá!“

„Jel na tom koni,“ líčil voják.

„Ano, a teď leží pod jakem!“ rozčilila se Ojún. „Tuší někdo, kdo by to mohl být?“

„Ne,“ odpověděl muž. „Máme jenom tu nohu.“

„Nezkoušels ji vytáhnout, najít nějaké stopy?“

„Jsem voják,“ poznamenal muž stručně.

Ojún se k němu otočila a zadívala se mu bez ostychu přímo do očí. Jerúldelger jí už vyprávěl o pastevcích, kteří vstoupili do služeb státní správy. Všechny pastevecké přednosti se v úředničině stávaly přítěží. A v armádě o to víc.

„Ale i tak bychom se mohli pokusit zjistit, kdo to je, ne?“

Ojún si klekla do sněhu a uchopila holínku, jejíž kůže přimrzla ke třmeni. Bezúspěšně se snažila nohu vyprostit, byla tuhá jako zkamenělý kmen, nepohnula

se ani o kousek. Zkusila ji vypáčit: ramenem se opřela o jačí tělo a chystala se ze všech sil zatáhnout. Vtom se očima střetla s vojákovým pohledem. Nezdálo se, že by její postup schvaloval.

„Co je?“ vyjela na něho, celá zadýchaná námahou.

Pod parkou se potila, zatímco plíce měla stažené z toho, jak nasávala mrazivý vzduch. Musela se ale nějak vypořádat s tím, že voják jen nečinně a odevzdaně přihlíží.

„To není dobrý nápad,“ hlesl muž nesouhlasně.

„Aha? A proč ne?“ zeptala se a dál usilovně tahala za nohu s nasazením, s jakým se galejník opírá do vesel.

„Protože mrzne.“

„Ty si myslíš, že...“

Cosí povolilo, Ojún přepadla dozadu a zabořila se do hlubokého sněhu. Když se zvedla, nadskočila hrůzou a odhodila nohu daleko od sebe. Na obličejí jí zůstaly rudé pruhy tam, kde se pokožka dotkla ledové krusty.

„Viděl jsem, že dzud dokáže zmrazit kmen břízy až na dřeň a dřevo je potom křehké jako sklo,“ vysvětloval voják. „Takže taková noha...“

„To není možné!“ zašeptala Ojún a šla zledovatělou nohu zvednout.

Kost i tkáň se v polovině stehna přetrhly, jako by byly ze stejného materiálu jako kalhoty. Celé to vůbec nevypadalo jako lidská končetina.

„Aspoň si budu moct vyžádat analýzu DNA...“

Ještě jednou se podívala na hromadu mrtvých těl, zamyslela se, pak vybídla vojáka, aby přistoupil blíž.

„Myslíš, že by se to dalo obtočit řetězem a zapřáhnout za ten tvůj stroj, abychom to všechno odtrhli od země?“

„Tak ale pravděpodobně roztrhneš i koně, a jezdce nejspíš taky...“

„Nemůžeme ho tady přece takhle nechat celou zimu!
Za chvíli se do toho pustí supi.“

„Můžeš tu dva dny zůstat?“

„Tady?“ vykřikla Ojún.

„U mě, na stanici.“

„A co tím získám?“

„Jestli chceš ty tři mrtvolý, musí se nejdřív rozmrazit.
To bych dokázal.“

„Ano, napadlo mě to,“ přiznala se Ojún. „Kdybychom tady rozdělali ohně...“

„V noci by uhasly. Ale na stanici máme starou jurtu, zbyla tam po pastevcích, po minulém dzudu. Můžeme ji postavit kolem hromady. Dovnitř dáme dvoje nebo troje kovová kamna, mám taky dva malé generátory teplého vzduchu. Všechno by to mělo za dva dny a dvě noci roz-tát. Budeš si moct svého beznohého jezdce vzít celého.“

„Hele, trochu úcty, ano?“ přerušila ho Ojún. „Je to obět!“

„Já mu hnátu neurval!“ zasmál se voják.

„Dobře, dobře. Ale i tak. Je mi líto, co jsem udělala, a aspoň mluvit bychom o něm měli jenom hezky.“

„Litovat nemusíš, už tak jsi mu posloužila, sestřičko.“

„Jak to?“

„Jistě. Naši předkové byli přesvědčeni, že mrtvým je třeba zlámat kosti, aby jejich duše mohly odletět pryč. Odkládali mrtvá těla do stepi, aniž by je pohřbívali, aby divoká zvířata jejich kostry roztrhala, a jejich duše se tak mohly osvobodit.“

Ojún si vzpomněla, že jí něco podobného vyprávěl i Jerúdelger. A vybavilo se jí, co ji učil o tom, jaká pravidla se dodržují v jurtách.

„Jurta je skvělý nápad, ale nesmíme ublížit duchům, kteří tam žili.“

„O to se nestarej. Tyhle stany duchové opustili už dávno. A my ji navíc nebudeme utěšňovat. Použijeme

jen velké plátno. Duše předků se ukrývají v ovčí plsti. Nevyrusíme je.“

„Tak dobře,“ souhlasila Ojún. Ocenila, že voják upozadil své armádní vystupování, naopak se projevil jako zkušený pastevec. „Pojedu s tebou na stanici. Tomu ubohému jezdcí to dlužím.“

Než znovu nastoupila do vozidla, ještě se naposledy ohlédla a zadívala se na hromadu mrtvých těl. Voják vytušil, na co myslí.

„Už jsem viděl jaky, co skákali jak kozy, i když jsou to těžká zvířata. Myslíme si, že jsou pomalí a neteční, ale oni dokážou být i pěkně živí a útoční. Jezdec možná pronásledoval samici, chtěl ji chytit a dovést zpět domů. Kůň uklouzl, chajnačice se vyděsila, skočila po něm a jezdec už nestačil z koně sesednout.“

„A jak koni přelámala hřbet?“

„Chajnačice může vážit dobrých tři sta kilo.“

„Ale proč má teda v břicho tu strašnou ránu?“

„Nevíme, jak to vypadá s jezdcem pod ní. Třeba měl v rukou úrgu. Tyč se mohla při pádu zlomit a jak se na ni možná nabodl.“

„Nabodnout se mohl, ale vždyť má břicho celé rozpárané.“

„Co když se jezdec pokoušel dostat ven? Měl asi nůž. Nakonec se ale ve vnitřnostech udusil.“

„To se mi nezdá!“ nenechala se Ojún přesvědčit.

Chvilí mlčeli, stáli v mrazu vedle sebe a zaraženě hleděli na tu smutnou hromadu.

„Anebo...“

Ojún větu nedokončila. Voják se stejně jako ona podíval na nebe. Dlouho nic neříkali a každý sám probíral těžko představitelnou variantu.

„Hmotnost děleno dvěma krát rychlost na druhou,“ řekl nakonec voják s pohledem dosud upřeným nahoru.

„Cože?“

„ $1/2 mv^2$. Kinetická energie volně padajícího tělesa. Prostě fyzika.“

„Ty se vyznáš ve fyzice?“

„Jako malý jsem si v zimě v jurtě, když nebylo co dělat, četl učebnice fyziky.“

Překvapená Ojún chvílku mlčela, pak zvedla ovinuté obočí.

„No a?“

„No a: samice jaka, i když trochu vychrtlá, protože dzud už trvá dlouho, má sice tak dvě stě kilo, ale při volném pádu to udělá několik stovek tun. Koni pak přerazí hřbet snadno.“

„I s jezdcem...“

„I s jezdcem!“

„Ale tam musí hrát roli i to, z jaké výšky padá a jakou rychlostí, ne? Jak to spočítáš?“

„Tak zaprvé musíš vyjít z toho, že tady okolo není nic, odkud by se dalo skočit. Takže chajnačice mohla leda spadnout z nebe. A ať byla její hmotnost jakákoli, při určité délce pádu už žádné těleso nepřekoná maximální rychlost asi tři sta kilometrů za hodinu. Prostě fyzika!“

„Jasně,“ hlesla Ojún a jako by najednou viděla vojáka jinýma očima. „Prostě fyzika.“

Mladík najednou zamrkal, bylo znát, že se po složitém počítání zase vrátil do reality.

„Měli bychom vyrazit, jestli se sem chceme ještě vrátit s jurtou.“

Chtěl vzít Ojún pod paží a pomoci jí v chůzi, ta se ale překvapivě prudce vytrhla a vykročila sněhem jako první. Pásový tahač byl starý, pamatoval ještě druhou světovou válku, a sovětská armáda ho na začátku šedesátých let vyřadila. Pořádný, těžký stroj s dlouhým čumákem je v podstatě napodobenina amerického tahače,

třídílné přední okno s vyjímatelnými skly mu dodává podoby paličatého brýlouna. Po rusku minimalistická kabina je nacpaná mezi dlouhou přední část s motorem a maličkou korbou vzadu. To vše je pevně usazeno na podvozku vybaveném z každé strany pěti hladkými koly a dvěma menšími, hnacími, jež jsou ozubená a mírně zvednutá. Kola obepíná kovový pás. Ojún přemýšlela, koho napadlo nabarvit stroj na bílo, čímž se ve sněhu zcela ztrácel. A také by ji zajímalo, zda ten voják, co se tak dobře vyzná ve fyzice, i ji samotnou vnímá jen fyzikálně, když ji takhle přidržuje otevřené dveře kabiny a pomáhá jí vyškrabat se nahoru. Znovu prudce uvolnila paži z jeho sevření a mladík se nenápadně usmál.

„Mimochodem,“ zeptal se, „kdo ti o tom dal vědět? Ještě jsem to ani nestačil nahlásit veliteli, a spíš bych čekal, že se tu objeví místní policista. Dost mě překvapilo, když mě povolali, abych pro tebe zajel na posádku.“

„Nevím,“ přiznala Ojún. „Bylo to nahlášeno telefonicky. Dostali jsme zprávu a v příloze přišla fotka té hromady.“

„K čertu s chytrými telefony! Jestli teď všichni pas-
tevci budou volat rovnou do Ulánbátaru...“ voják ne-
souhlasně kroutil hlavu. „Ale zase na tom aspoň trochu
vydělám.“

„Jak to myslíš?“

„Místo zdejšího policisty tady mám tebe, a to je výhra, ne? I když v té péřové parce se ten rozdíl moc nepozná...“

Ojún to raději nechala bez odpovědi. Bude jim trvat hodinu, než dojedou na stanici, nemluvě o technickém stavu dělostřeleckého tahače, který se sunul jako obrněný brouk a přes závěje se přískoky přehupoval, místo aby si cestu sněhem razil přímo.

„Ten nás přežije!“ uklidňoval ji voják se smíchem.

„Jak si můžeš být tak jistý?“ pochybovala Ojún a při každém cuknutí tahače se bolestivě bouchla ramenem o postranní okénko.

„Já ten stroj celý rozebral a zase sestavil, šroubek po šroubku a matici za maticí!“ vykládal se špatně skrývanou pýchou.

„Celý?“

„Úplně celý! Karoserii, motor, pásy, všechno. Obětoval jsem tomu léto.“

„Neříkej, že jsi...“

„Jistě! Jako malý jsem v zimě četl knížky o fyzice a taky knížky o strojařině, když nebylo co dělat,“ vysvětloval upřímně.

Ojún ho zamyšleně pozorovala. Vozidlo původně určené do války, a ne na turistiku, nemělo žádné topevní. Oba seděli zachumlaní v péřových bundách, s čepicemi naraženými až na oči a koženými chlopněmi staženými pevně přes uši. Snažila se přijít na to, jak se stane, že voják, sám na své vartě zapadlé uprostřed stepi, v letním vedru střídaném prudkými bouřkami, začne rozebírat tahač minometu z roku 1939, co původně patřil sovětské armádě? Co to může být za mužského, který se dobrovolně pustí do tak zbytečného podniku? Vzpomněla si na jeden italský román, o němž jí říkal Jerúdelger, když spolu kdysi hlídkovali. Nějaká poušť. Snad Tatarská. O tom, jak vojáci na hranicích v úplné díře, v naprostém zapadákově na cosi čekají. Představovala si, jak tenhle voják rozebírá a zase dává dohromady svůj stroj, aby zabil nudu. Jen občas se znepokojeně zadívá k obzoru, aby se ujistil, že se stejně nic neděje. Jako když po něčem toužíme a nechceme to dát najevo...

Na stanici dojeli o něco později, než odhadoval. Byla to jen velká bouda se sloupem ježícím se anténami, co tu zbyla po sovětském režimu jako další ztracené varty

po celé zemi. Ojún rychle seskočila z kabiny a hnala se schovat. Voják běžel s ní, aby jí otevřel dveře, ona s úlevou vpadla dovnitř. Pomalu se začínalo stmívat. Teplota venku určitě klesla pod pětadvacet stupňů. Horko v místnosti jí vyrazilo dech, hned si stáhla kapuci a sundávala palčáky. Vpravo byl prostor sloužící jako kancelář, dílna i kuchyně. Nalevo, jak uhodla, spartánský vojákův pokoj. A vpředu divná, otevřená koupelna. Bez dveří. Stará vana, nad ní elektrický bojler obalený izolací, po straně toaleta. A jako jediný prostředek k zajištění soukromí průhledný igelitový závěs, upevněný na staré pochromované oprýskané trubce. V obou místnostech stála doběla rozžhavená velká kamna.

„Útulný!“ posmívala se Ojún a rozepínala si parku.

„Stačí to,“ opravil ji mladík.

„Internet máš?“

„Když se zadaří, ale spíš později večer. Generátor se po sedmi minutách vypne.“

„A co ta jurta?“

„Už ji nestihneme zajet postavit. Ale aspoň ještě sjeď do vedlejšího tábora a pojistím si nějaké posily na zítra. Za hodinu jsem zpátky.“

Ojún se zdálo, že se voják dobře baví.

Rozhodla se raději hned vyložit karty.

„Nepočítej s tím, že zatím navařím, kámo. Opravdu nejsem ten typ.“

„V pohodě,“ rozesmál se, „ani já nejsem ten typ, jaký bys čekala. Ještě detail: teplou vodu od rána nikdo nepotřeboval. Využij toho a dej si horkou vanu. Hodinka by ženské tvé náтуры mohla stačit, ne?“

Po chvíli zaslechla, jak nastartoval, a ještě sledovala, jak se zvuk motoru ztrácí v mezitím už temné noci. Zamkla dveře, zkontrolovala, že jsou zavřená okna, a napustila si do vany vařící vodu. Svlékla se do naha a v zrcadle na zdi si všimla odrazu svého zbídačelého

těla. Prsa měla ještě plná jizev. Dlouhé šrámy na ramenou a na bedrech už jí zůstanou navždy. Sáhla si na jizvičku nad levým prsem, kam ji zasáhla kulka, jež ji měla usmrtit. Musela zabojovat, aby vzpomínku na znásilnění zase zahнала. Potom se posadila do horké vody bez mydlin, s pokrčenýma nohama klouzala níž a níž, dokud jí vstřícné teplo neobemklo i šíji a ramena. Mohla by tak usnout, ale od onoho dne neměla odvalu zamhouřit oči, kdykoli byla jinde než doma. Hned se jí vybavily tváře té smečky.

Ze strnulosti ji vytrhl zvuk motoru. Únava a nečekané blaho horké koupele se o její úzkost postaraly: skoro usnula. Teď honem vyskočila z vany, celá mokrá sáhla po osušce, sebrala své šaty a běžela se zavřít do pokoje. Jenže dveře se od zárubně jen odrazily a zase se otevřely dokořán přesně v tu chvíli, kdy voják vstoupil dovnitř. Do místnosti se vevalil poryv větru a Ojúniho nahé tělo poprášil sněhem. Muž našťestí pohotově kopnutím dveře zavřel. Nemohl z ní odtrhnout zrak.

„Co je?“ pípala, ani se nesnažila zakrýt.

„Všechny ty jizvy...“

„To nic není. Tobě po tom nic není,“ bránila se.

„Kdo ti to udělal?“

Díval se na ni bez ostychu a ona nechápala, proč ho nechá. Nesnažila se svou nahotu skrýt, myslela si, že je to ze vzteku. Provokace.

„Co je ti po tom?“ vyštěkla, nedokázala se ovládnout.

„Není těžký uhodnout, co se ti stalo.“

„Nikdo neví, co se mi stalo!“

Voják si stáhl rukavice a ušanku, nespouštěje Ojún z očí. Díval se na její prsa, stehna, břicho, na všechny ty stopy po někdejší surovosti. Ještě když si po paměti rozepínal zimní kombinézu, pořád na ni hleděl.

„Ano,“ řekl, „asi si nedokážu ani domyslet, co se ti stalo...“

„Je to pryč, je to za mnou.“

„To bych neřekl, podle tvého těla, podle tvých očí!“ odpověděl klidně a zamířil za ní do pokoje.

„Stůj a zavři ty dveře!“ nařídila mu Ojún.

„Sama jsi viděla, že nemají zámek,“ řekl a udělal ještě krok.

„Stůj!“ obořila se na něho Ojún a z šatů, které měla v ruce, vytáhla zbraň.

„A když se nezastavím?“ oponoval voják a stahoval si rolák přes hlavu.

Přikročil až k ní, stál tak blízko, že mu přiložila hlaveň pistole na čelo.

„Tak tě zastřelím!“

„Zastřelíš mě? A proč?“

„Protože jsem se zařekla, že zabiju každého, kdo na mě sáhne, pokud to nebude z lásky.“

Usmál se, rozepnul si knoflík u košile, přitlačil čelem na kovovou hlaveň, přitom se Ojún díval zpříma do očí. Jeho pohled vydržela a položila prst na spoušť.

Jedou kvůli tomu až z Ulánbátaru...

„Co bych měl vidět?“ Jerúdelger s tvářemi ztuhlými mrazem sotva vyslovoval.

Opíral se o bílého jaka, jenž slyšel na jméno Grandgousier, a vnímal teplý, páchnoucí dech zvířete přímo u svého obličeje, jež ho částečně chránil před ostrým ledovým vzduchem. I když měl dva kabáty, cítil, jak se mu tou zimou v těle stahují i kosti.

„Tohle!“ ukázal profesor na kamínek na sněhové krustě ledovce.

„Profesore, je minus třicet. Jestli jsem jel na tomhle přežvýkavci uprostřed dzudu až sem jen proto, abych tu sbíral oblázky...“

„Ale to není oblázek,“ vysvětloval profesor, jenž jako by ledový vítr vůbec necítil. „To je kost!“

„Kost nebo šutr, to je mi fuk!“ zanádal Jerúdelger a tiskl se k jakově krku. „Nemohls to sebrat a ukázat mi to hezky doma u krbu?“

„To jsem nemohl!“ odpověděl profesor a natočil se zády k nečekanému poryvu.

„Asi se tedy musím zeptat proč?“ nedokázal Jerúdelger potlačit netrpělivost.

„Asi jsem si hlavně myslel, že to pochopíš!“

„Profesore!“ vybuchl Jerúdelger, „ty zřejmě nevíš, co dělám celé dny a noci, když si mě troufneš uprostřed zuřícího dzudu, nejhoršího, jaký jsem vůbec zažil, táhnout až sem na ten zatracený ledovec, abych tu mrznul jak alík, a chceš tu se mnou sbírat šutry?“

„Kosti!“

„Kosti nebo šutry, nemyslím, že by v tom byl rozdíl.“
„Kamínky by určitě nenaznačovaly, že jde o zločin!“
odpověděl profesor sebejistě.

„O zločin? Chceš říct...“

„Právě to chci říct. Je to lidská kost. Část stehenní kosti, přesněji. Pravděpodobně levé stehenní kosti.“

Jerúdelger se jako správný policista ihned soustředil, vyčítal si, že se nechal tak unést. Ta strašná zima ho otupila.

„A jsou tu ještě další?“ zeptal se.

Byli hodinu chůze od vyhřátého muzea. Čím hlouběji zacházeli do úzkého průsmyku, tím víc se ledovec mezi skalními stěnami zvedal. Zima tady natlačila vodu do seraků, ledových pilířů, které pomalým tempem, ale neodkladně podemílaly údolí jako tiché rypadlo. Šli a vyhýbali se přitom puklinám, až dorazili k místu, kde ostrý víchř ve sněhu drsném jako hrubá sůl vyfrézoval úzký průchod. Jerúdelger cítil, jak se mu zima zařezává do tváří i nosních dírek.

„Asi ano,“ potvrdil profesor. „Posbíráme je tedy?“

Byl to hubený muž s krátkýma nohama, ve srovnání s Jerúdelgerem oblečený velmi spoře, i když zuřila bouře. Měl jen tenkou nylonovou čapku v barvě khaki, ale kolem hlavy i uší si omotal širokou červenožlutomodrou vlněnou šálu. Krk mu chránil černý plnovous. Působil jako neoficiální kustod této části přísně chráněného národního parku pohoří Otgontenger. Všichni v okolí ho oslovovali ‚profesore‘ od chvíle, kdy se sám rozhodl vytvořit malé muzeum věnované fauně a flóře zdejší oblasti.

„Tuhle ano,“ souhlasil Jerúdelger. V duchu si nepřál nic jiného než se zase co nejrychleji dostat do vytopeného profesorova bytu. „Jestli najdeš další, nech je na místě, nějak je ohrad' a označ. Tušíme, jak se sem dostala?“

„Samozřejmě. *Pad jsem, už ani slova, toť chyba Voltairova*,“ odvětil profesor plyně francouzsky.

Jerúdelger se k němu otočil a profesora potěšilo, že se mu ho podařilo překvapit.

„To je francouzsky. A Voltaire, to byl...“

„Já vím, kdo je Voltaire!“ přerušil ho Jerúdelger, „a vím, kdo tohle řekl.“

„A kdo?“ nevěřil mu muž.

„Victor Hugo, je to z *Bídníků*. „Pad jsem, už ani slova, toť chyba Voltairova,“ říká Gavroche.“

Profesor vyskočil, rozpráhl ruce a bral si nebesa za svědka.

„Tomu nevěřím! Policajt! Obyčejnej fízl, a on zná Voltaira a Huga! Nebesa! Svět ještě není ztracený! Ty znáš *Bídníky*? Tys četl *Bídníky*? Opravdu jsi je četl?”

„Chodil jsem v Ulánbátaru na kurzy francouzštiny do Francouzské aliance,“ přiznal Jerúdelger, jako by se zpovídal z nějakého prohřešku. „Četli jsme z té knihy úryvky.“

„Bezvadné! Nádherné! Kouzelné! Jsi první osvícený policista, jakého jsem kdy potkal,“ vykřikoval profesor nadšeně a chtěl se s ním objímat.

Policista ho odstrčil prudčeji, než sám chtěl. Potřeboval si zachovat odstup vyšetřovatele.

„Takže kdo má být ten Voltaire?“ zeptal se, aby to napravil.

„Ale já myslel, že... Je to autor... Pardon, žertoval jsem... Voltaire je jméno, které jsem dal Schillerovu orlosovi.“

„Komuže? Co to povídáš?“

„Už léta studuji chování orlosupa bradatého. Je to nej...“

„Ale já vím, co je orlosup!“ rozčilil se Jerúdelger.

„Na policistu toho víš rozhodně spoustu. Víš určitě, že jsi policista? No jistě, já jen žertuju! Prostě studuju

chování pŭltuctu orlosupŭ, které jsem si pojmenoval, abych je rozeznal. Dal jsem jim jména francouzských osvícencŭ. Diderot hnízdí o něco dál, Montesquieu v údolí tady za horou, D'Alembert je u jezera, Rousseau o něco severněji. Beaumarchais minulý rok zmizel, a tady jsme na území Voltairovŭ.“

Jerúldelger ztratil řeč. Těžko se smířoval s tím, že je skutečně uprostřed otgontengerského masivu a mluví s mužem, který dává dravcŭm jména francouzských osobností.

„Schiller ale mezi francouzské osvícence nepatří!“ ujelo mu.

„Schiller taky není pták,“ namítl profesor. „Každý dravec si brání teritorium o několika desítkách kilometrŭ a hlídá ho z hnízda většího než dva metry, schovaného na převisu nebo v jeskyni vytvořené příkrým výběžkem. Je to...“

„Ano, dobře, jasnŭ, stačí! Chceš říct, že nějaký orlo-sup mohl shodit ten kus lidské stehenní kosti z hnízda?“

„Ale kdepak!“ vysvětloval profesor. „Orlosupi jsou jako supi. Kostmi mršin se živí. Pochutnávají si na šlachách a vazech, ale hlavnŭ na morku a míše, takže nejradši mají dlouhé kosti, jako právě ty stehenní. A aby se dostali k morku, jak by řekl Rabelais... Znáš Rabelaise?“

„Profesore!“ rozhořčil se Jerúldelger.

„Aby se dostali k morku, tihle ptáci, kterým se také říká ‚rozbíječi kostí‘, s kořistí vzlétají a nechávají ji spadnout z výšky několika stovek metrŭ na skály nebo kamení, aby se kosti roztříštily a oni mohli hodovat. A jak jsem říkal, tady jsme u Voltaira, takže jestli se ta kost rozlomila o kámen, tak za to může Voltaire.“

„Poslouchej,“ žádal ho Jerúldelger, protože ho už zábly i ledviny, „je minus třicet, máme před sebou hodinu cesty, než se dostaneme k tobŭ do muzea, a já jsem

zmrzlý, až se mi zdá, že mi v žilách kolují kusy ledu, takže jestli tohle všechno, co mi tu vykládáš, má nějaký význam pro můj případ, řekni to rychle, nebo ti budu muset rozpárat břicho, abych si mohl v tvých útrokách ohrát ruce.“

„Jen chci říct, že mrtvola, z které pochází ta stehenní kost, je na Voltairově území. Orlosupi jsou svému území věrní stejně jako svým samicím.“

„Skvělá záležitost!“ nadával Jerúdelger a snažil se donutit Grandgousiera, aby se otočil, a tím naznačit profesorovi, že se chce vrátit. „Pokud má jeho území několik desítek čtverečních kilometrů, je to jako hledat za sněhové bouře bílý árúl.“

„Kyselé kuličky ze sušeného tvarohu já zbožňuju,“ pochvaloval si profesor.

Přistoupil k jakovi, pohladil ho po čumáku a tím prostým gestem ho přiměl, aby se otočil, čehož se Jerúdelger marně snažil dosáhnout, když do něj strkal ramenem.

„Proto jsem ti volal a proto bys tu měl ještě zůstat. Jsme sice ve Voltairově teritoriu, ale je to spíš území, které využívá pro své pohodlí, k odpočinku. Území, kde si obstarává potravu, je ve skutečnosti o kilometry dál, na západě. Takže když jsem viděl, jak rozbíjí kosti, zaujalo mě to a bedlivě jsem ho sledoval. A uviděl jsem tohle...“

Vytáhl z kapsy ornitologický dalekohled a podal ho Jerúdelgerovi, přitom ukazoval na strmý útes nad nimi.

Přes horskou stěnu se táhla dlouhá vodorovná trhlina, Jerúdelger hned zpozoroval, že se v ní nachází místo, které vypadá jinak než skála, není tak drsné ani tolik černé. Così nacpaného ve skále, jako by to byl kus hadru v řezné ráně. Podivného tvaru. Vzal si dalekohled a už předem se obával, že objeví něco nepěkného.

„Jak dlouho to tam je?“

„Voltaireova aktivita mě zaujala asi před deseti dny. Tady toho jsem si všiml především a hned jsem volal na policii.“

„Víš se, kdo to je? Mají tu nějaké pohřešované? Nikdo nezmizel?“

„Zdá se, že nikdo nikoho nepostrádá.“

„A co turisté? Horolezci?“

„Turista to nebude. Sem se většinou dostanou jen s doprovodem. Možná lezec. Myslím někdo z těch děcek, co tu hledají adrenalin, pustí se kamkoli a kdykoli. Ale nikde jsem nenašel ani lano, ani skoby. Leda nějaký akrobat, že by se vydal nahoru jen s holýma rukama.“

„Zrovna když udeřil dzud? To by byla sebevražda!“

„Vždyť ano, možná mu právě o to šlo!“

„Sebevražda v horách? To je dost vzácné... A navíc, sebevrazi se zařídí tak, aby se jejich tělo našlo. Čekal bych, že takového najdeme spíš dole pod útesem, a ne že bude viset nahoře.“

„Souhlasím,“ přitakal profesor. „Je to záhada, proč tělo uvízlo tam nahoře, stejně jako to, jak se tam mohlo dostat.“

Jerúldelger se znovu podíval nahoru dalekohledem. Rozeznal cáry péřové bundy, ruku, vlasy, ale obličej ne. Znovu se podíval na ruku, byla bez rukavice. Na hlavě jen tmavá vlněná čepice. Podvědomě odhadl, že půjde o muže, spíš mladšího, oblečeného ne zrovna do velkého mrazu. Hledal další indicie. Plachtu, popruhy, lana, úvazek...

„Dá se tam nějak vylézt?“

„Teď v zimě tam nikdo nepoleze. Ani nevím, jestli by se pro něj dostal vrtulník. Je v té skále moc hluboko. Bude třeba počkat, až se vyčasí!“ radil profesor.

„Jenže ten tvůj Voltaire mezitím všechny stopy vy-zobe!“

„Stopy? Jaké stopy?“

„Ten ubožák se těžko mohl sám nacpat tak hluboko, je vyloučené, že by tam jen uvízl, že by mu třeba ujela noha nebo se pod ním utrhla skála,“ vysvětloval Jerúldelger.

„A jak se tam tedy dostal?“

„Spadl shora!“ mumlal si pro sebe Jerúldelger a zadíval se nahoru k bílému nebi.

„Spadl z nebe? Upustil ho snad orlosup?“

„A proč ne? ‚Někteří lidé jsou horší než zvířata: všichni umí škodit‘!“

„To je Voltaire?“

„To je Voltaire.“

Vrátili se do muzea mlčky, pevně se drželi dlouhých jačích chlupů, aby neuklouzli. Cestovat v zimě na svém oblíbeném zvířeti patřilo k profesorovým rozmarům. Jerúldelger na něj nejdříve odmítl nasednout, aby nebyl pro smích, ale v tom děsivém mrazu nakonec rád nabídku přijal.

Když dojeli, nechal profesor Grandgousiera venku před muzeem, ani ho nepřivazoval. Přístřešek pro něj nepotřeboval, dokud teplota neklesla pod minus čtyřicet stupňů. Jinak si jak poradí sám, s potem vylučuje i olej, který ho spolu s dlouhými chlupy a hustou podsadou pod nimi chrání. Jakmile si chtěl profesor na jakovi znovu vyjet, stačilo jen tiše zavolat, obrovské krátkozraké zvíře ho poznalo po hlase i v bouřce a na vzdálenost dobrého kilometru.

Jen co vešli dovnitř, pozval profesor Jerúldelgera do pracovny plné knih a vycpaných zvířat. Příhodil do kamen několik kusů sušené jačí mrvy, připravil dvě skleničky a láhev alkoholu. Jerúldelger očekával archi, alkohol z fermentovaného jačího mléka, ale muž mu nabídl ardz, nápoj získávaný opakovanou destilací archi. Měl určitě čtyřicet stupňů: pořádně mu vypálil krk, až se mu protočily panenky. Musel chvilku počkat,

než se mu zase zprovozní hlasivky, potom se profesora dovolil, jestli si může zavolat do Ulánbátaru. Chtěl si zařídit, jak se dostane z letiště v Uliastaji, ale profesor se hned nabídl, že ho zaveze, kam bude potřeba. Jerúldelger už měl mladého inspektora na drátě. Podezřeले dlouho mlčel, což komisaře znepokojilo.

„Copak, inspektore, nějaký problém?“ obořil se na něj Jerúldelger.

„Teda... Vlastně do Uliastaje jezdit nemusíte...“

„Aha? A proč?“

„Už pro vás poslali auto, mají vás přivézt...“

„Auto? Poslali auto sem do Otgontengeru, v tomhle počasí? Proč, prosím tě?“

„To vám, pane, bohužel nesmím sdělit. Vysvětlí vám to sami. Jedou kvůli tomu až z Ulánbátaru...“

Sežeňte mi Jerúdelgera, ale rychle!

Solongo dostala tělo těsně před polednem. Žena kolem třicítky, zatím bez určení totožnosti. Zjevná příčina smrti: silné krvácení následkem škracení. Podepsala papíry k převozu a ukázala sanitákům k pitevnímu stolu, kde chtěla hned začít pracovat. Pár vteřin nato už leželo tělo na ocelovém stole, zatím ještě v černém plastovém obalu zapnutém na zip. Solongo si navlékla rukavice, přes nos si natáhla roušku a vyčkala, než sanitáci opustí místnost dveřmi s automatickým zavíráním. Nesnášela tu jejich morbidní manýru otálet na místě až do chvíle, kdy tělo vysvobodí z té děsivé kukly. Pro ni měl vak určený pro transport mrtvých těl podobný význam jako filmový střih. I on odděloval dvě zásadně rozdílné sekvence. Tu násilnou, akční, hlučnou, jež panuje mezi vyšetřovateli a lidmi ze záchranky na místě činu, kde oběť zůstává opuštěna s tragickým pozadím krutého násilí, vystavena zrakům svědků, policistů, čumilů, na pospas zasahujícím zdravotníkům, bleskům policejních fotoaparátů a kamerám novinářů. A vedle toho svou vlastní sekvenci. Důvěrné setkání s neznámým člověkem. Nejprve dlouhé pozorování zvnějšku, aby toho před sebou co možná nejlépe poznala. Až potom tělo svlékla a umyla: pomalu, opatrně, jemně. Očistila je od krve, zvratků, ode vši špíny, jejíž vzorky jí po odebrání pomohou převyprávět poslední okamžiky dané osoby. Načež tělo otevřela a vrstvu po vrstvě se jím probírala, dokud nedošla až k příčině smrti. Tělo

se jí v důvěrném ovzduší pitevný zpovídal z toho, jak žilo, co dělalo a co je zabilo.

Když si byla jistá, že je připravena, rozsvítila nad stolem velkou lampu na pohyblivém rameni a spustila nahrávání, aby mohla všechna pozorování zaznamenávat. Teprve potom rozepla zip. Jakmile se objevila tvář mladé ženy, Solongo se zarazila.

„To snad ne!“ vydechla.

Oči se jí zalily slzami, srdce jako by se jí zastavilo. Svlékla si roušku, stáhla rukavice a sáhla po telefonu.

„Sežeňte mi Jerúdelgera, ale rychle!“

... pouze stopy pneumatik.

Ojún oběma rukama objímala velkou misku čaje s máslem. Seděla u stolečku v koutě místnosti sloužící jako skladiště, pouze v kalhotkách a rozepnuté košili. Ve staré lednici vyšťárala smetanu z jačího mléka a marmeládu z borůvek od jezera Chövsgöl. Chleba žádný. S pohledem ztrácejícím se v kouřícím čaji si špičkou kuchyňského nože nabírala střídavě smetanu a marmeládu.

On vyšel z pokoje v kalhotách, bos a do půl těla nahý. Zamířil kolem ní až dozadu k umyvadlu, kde se rychle opláchl.

„K ničemu nedošlo!“ řekla úsečně, aniž se na něho podívala.

„K ničemu nedošlo!“ odsouhlasil s úsměvem.

„Nic si nemysli!“

„Nic si nemyslím!“ usmál se znovu. „Stačí mi, co bylo.“

„Nic nebylo!“

Vstala, odložila misku a nůž do výlevky, kde si právě myl obličej, a zamířila do pokoje. Přitom se o něj otřela ramenem.

„Nebud' tady takhle, běž se obléct!“ poručila mu.

„Zrovna jsem na to myslel,“ přitakal, „jenže mou košili máš na sobě ty.“

Zastavila se, z dálky ji po něm hodila, zašla do pokoje a zabouchla za sebou. Cítila, jak se jí zezadu dívá na zadek.

„Mimochodem, kdyby tě to zajímalo, jmenuju se Gurjan.“

Včera večer tiskla spoušť, aby mu prohnala hlavou kulku ze svého revolveru. A dnes ráno se probudila vedle něho, v jeho posteli, zkormoucená a rozčilená tím, co si vybavovala, i tím, na co už se nepamatovala. Popuzovalo ji, jaké potěšení jí ten muž poskytl, ačkoli se už přes rok něčemu podobnému bránila.

Vzpomínala si, jak křečovitě stažené měla tělo, když se mu nechtěla poddat, jak se třásla hrůzou, svaly na krku napjaté jak svazky kabelů. Vzpomínala si, jak nečekaně něžně se s ní miloval, jak ji jen líbal a hladil. Na to všechno se pamatovala, a k zuřivosti ji dohánělo to, že si nedokázala vybavit, co říkal. Co jí řekl, že dokázal postupně překonat všechny hradby jejího strachu a odporu? Jaká slova našel, že ji vytáhl z toho zlého snu? Popuzovalo ji, že odhalil její slabou stránku. Myslela si, že je po znásilnění silná a proti všemu obrněná, a najednou podlehla a ani si nepamatuje, jak k tomu došlo.

Oblékla se do uniformy, jako by si nasadila brnění, a vyšla z pokoje. Gurjan už byl také připravený.

„Takže jsme zase policajti?“ navrhl, jako kdyby chtěl uzavřít příměří.

„Já jsem policistka, ty jsi voják!“ opravila ho a samotnou ji překvapilo, že už zase žertuje.

Teple se oblékli, ale jakmile otevřela dveře, tváře se jim mrazem hned stáhly. U pásového tahače už čekali tři pastevci. Jurta byla naložená na korbě, nezapomněli na několik kanystrů nafty a dva generátory teplého vzduchu.

„Když nás takhle vidí vycházet, určitě si říkají, že nás mohla zdržet leda tak šukačka!“ poznamenal Gurjan a vesele se na pastevce usmál.

Nebál se ještě provokovat.

„Ty ale nejsi z těch, co by holku dokázali zdržet.“

„Ale něco jsem přece dostal.“

„Dostal. Ale jestli to zkusíš ještě jednou, nebudu ti mířit mezi oči, střelím tě rovnou do koulí.“

„A proč, prosím tě? To potrestáš zase sebe!“

Věděla, že by mu měla dát facku nebo ho přede všemi zasypat nadávkami. Ale nezmohla se na víc, než že ho pěstí praštila do ramene, jako to dělají mezi sebou chlapi.

Pastevci trvali na tom, že pojedou na korbě. Ojún neuměla odhadnout, zda jim jen zamrzl úsměv na tváři, anebo se jí a vojákovi nepokrytě pošklebují. Stejně těžko posuzovala, jestli Gurjan se svým vozidlem schválně najíždí do hlubokých děr a přímo do závějí. Pokaždé to tahačem tak cuklo, že do sebe v kabině prudce narazili, potlačující smích. Až Gurjan využil situace, kdy ji náraz málem vyhodil ze sedadla a mohla se uhodit o dveře: chytil ji a přidržel. Když jí položil ruku kolem ramen, aby ji k sobě mohl přitisknout, pochopila, že mu nejde jen o to, aby si neublížila. Nebránila se, chytla se ho ještě rukou za stehno, aby pochopil, že pochopila.

„Asi jsem se do tebe zamiloval!“ odevzdaně nakrčil obočí.

„Do mě?“

„Do tebe. Možná ještě ne úplně. Ale zatím aspoň trochu do tvých úst, hodně do tvých malých prsou, vášnivě do tvého kouzelného zadku, šíleně do tvého pohlaví.“

Neodpověděla. Jako kdyby jí bylo patnáct, zůstala chvíli potichu, jen se sama pro sebe usmívala. Pak si položila hlavu na jeho rameno a nepromluvila, dokud nedojeli na místo, kde hromada mrtvých těl během noci nadobro zkameněla.

Nemuseli jurtu zevnitř opatřovat izolační vrstvou, proto ji kolem hromady zdechlin vztyčili za necelou hodinku. Potom dovnitř postavili troje kamínka, venku zapojili oba generátory a hadice od nich podstrčili

pod plachtou, aby funicí teplý vzduch proudil, kam má. Když bylo vše hotovo, zatopili v kamnech. Gurjan nalil do generátorů naftu. Nakonec se vrátil do tahače, složil ještě jeden stan, nějaké potraviny, vodku, kanystry s naftou. Vybral jednoho z pastevců a přikázal mu, že musí zůstat na místě až do dalšího rána a hlídat všechno vybavení. Muž si šel poslušně postavit svůj přechodný přístřešek dovnitř do jurty, a když vyšel ven, už jen viděl, jak tahač odjíždí. Dva jeho druzi ho zanechali osudu a bez jediného gesta sledovali, jak se jim vzdaluje. Gurjan se v kabině naklonil k Ojún, aby ji políbil, když vtom zapraskalo ve vysílače. Mladík si nasadil sluchátka, sledován zklamanou, ale zvědavou Ojún. Zpráva byla stručná: soudní lékařka z policejního oddělení v Ulánbátaru žádá Ojún, aby se urgentně vrátila do města. Posílají pro ni vrtulník, nabere ji na malé posádkové základně dvě hodiny cesty od policejní stanice.

„To nestihneme!“ řekl voják.

„Dojet tam?“

„Ještě se naposledy pomilovat.“

„Hele! Nic nebylo!“ tvářila se Ojún uraženě.

„No jasně. Kromě toho, co bude ještě naposledy, nic jiného určitě nebylo.“

Dovezl ji na stanici, tam vyměnil tahač za velký a robustní pick-up toyota. Ihned vyjeli přímo k bělostnému obzoru stepi, Ojún ale pokušení dlouho odolat nedokázala. Uprostřed ničeho, na nekončící, ledové planině, pod perleťovým, ale zastřeným nebem s nízce posazeným kotoučem slunce ho přiměla, aby zastavil, a odevzdala se mu. Ve změti rychle vysvléknutých péřových bund, v horečnaté náruživosti, která způsobila, že se všechna okna toyoty rychle zamlžila. Pak se znovu vydali na cestu, mlčky a s úsměvem na tváři. Gurjan ještě stačil vepsat její jméno do sněhu, velkými písmeny, od nichž už dál pokračovaly pouze stopy pneumatik.

K obviněnému, to mě podrž!

Dojeli uprostřed odpoledne. Dva muži a řidič. Land Cruiser zaparkovali dvacet metrů od muzea, všichni tři vystoupili. Podle toho, jak se pohybovali, Jerúdelger pochopil, že jsou ozbrojeni. Oblékl se, otevřel dveře a vykročil ven. Profesor ho znepokojeně sledoval.

„Jerúdelgere?“ křikl prostřední z nich.

Druzí dva se hned rozestoupili a vytáhli pistole.

„Co se děje?“ zeptal se Jerúdelger.

„Jsi ozbrojený?“

„Jsem policista!“

„Jestli máš zbraň, odhod' ji daleko před sebe.“

„Co se děje?“

„Odhod' zbraň daleko před sebe,“ zopakoval muž, druzí dva na něho stále mířili.

„Říkám vám, že jsem policista. Kdo jste?“

„Nedělej problémy, Jerúdelgere, a poslechni.“

„Nejdřív chci vědět, kdo jste.“

„Ze zvláštních služeb,“ utrousil nakonec muž, když se nejprve na dlouhou chvíli zamyslel. „A odhod' už tu pistoli.“

Jerúdelger se snažil pochopit, co se děje. Tři muži se skutečně chovali jako policisté. Útvar zvláštních činností, spadající pod kriminální službu, se zabývá záležitostmi, které jsou s policií spojené. Po aféře se vzácnými kovy a obvinění hned několika policejních šéfů, tedy události, kterou sám inicioval, se Jerúdelger na založení tohoto nového útvaru přímo podílel. Co mu teď zvláštní služby mohou chtít?

„Dobře,“ řekl a zvedl ruce nad hlavu. „Jeden si mě pojďte odzbrojit. Nebudu se bránit.“

Muž stojící vlevo se ani nepohnul a dál ho měl na mušce. Ten vpravo ho širokým obloukem obešel, aby se mu dostal do zad, a ten, co vypadal, že tomu šéfuje, k němu přistoupil. I on teď držel v ruce zbraň. S pokrčenou paží a pistolí ve výši ramen, tak, aby zůstal mimo jeho dosah, Jerúdelgera svou zbraní ohrožoval a přitom ho volnou rukou šacoval.

„Ani hnout!“

„Vlevo, v pouzdře, pod parkou.“

Jakmile se muž zbraně zmocnil, ten, co stál za ním, Jerúdelgerovi zkroutil ruce za záda a nasadil mu pouta.

„Je to fakt nutný?“ ptal se Jerúdelger klidně.

„Máme rozkazy. Běžný postup.“

„A můžu vědět, co se děje?“

„Jsi policista, tak snad víš, že ti nic říct nemůžeme.“

„Jsem policista a vím, že říct se dá všechno.“

„Ale ne v našem případě. Zvláštní služby na tohle nehrajou.“

„Sám jsem útvar zakládal!“

„Vždyť my víme. A taky víme, cos udělal.“

Jerúdelger se nechal odvést až k Land Cruiseru. Zaskočený profesor je tiše pozoroval, ani jemu nikdo nic nevysvětlil. Řidič jel svižně, za necelou hodinu byli v Uliastaji, takže stíhali poslední let do Ulánbátaru. Měli rezervovaná čtyři místa, ačkoli už na nich seděli čtyři pastevcí, které zástupce letecké společnosti bez okolků vyvedl a nechal trčet v prázdné odletové hale. Několik cestujících si všimlo, že je Jerúdelger spoutaný, a měli se na pozoru, aby se nestřetli pohledem ani s ním, ani s jeho doprovodem. V Ulánbátaru už je čekalo auto, tentokrát to byl sedan. Dovezlo je na policejní oddělení a Jerúdelger prošel celou budovou v poutech, za ohromených pohledů inspektorů i všech ostat-

ních přítomných. Příslušníci útvaru zvláštních činností kriminální služby ho dovedli až do jedné z vyšetřovacích místností. Všechno tu znal nazpaměť. Nechali ho tam přes hodinu samotného, jak je zvykem, aby zadržené už předem znejistěli. Pak vstoupil poměrně mladý muž a pohybem jako odkoukaným z thrilleru *Žákon a pořádek: Zločinné úmysly* hodil na stůl tenký svazek. Ve druhé ruce držel iPad, ten odložil na stůl opatrně. Potom dlouho jenom stál a díval se Jerúdelgerovi do očí.

„Víš, že jsem policista?“ ověřoval si Jerúdelger. „Znám všechny detaily řemesla. Ty se jmenuješ Begter a jsi ještě bažant. Tak co kdyby sis ty hollywoodský manýry odpustil, mohli bychom jít rovnou k věci?“

„Altanceceg znáš?“

„Je mrtvá?“

„Jak to víš?“

„Poslali jste pro mě až do Otgontengeru tři lidi, aby mě sem dotáhli v poutech. To asi nebylo proto, že by si přála, abych šel za kmotra.“

„Takže ji znáš?“

„Vlastně ne.“

„Jak to myslíš? Tak znáš, nebo neznáš?“

„Myslím to tak, jak říkám: vlastně ji neznám.“

„Jak teda víš, že je mrtvá?“

„Aha, takže je fakt mrtvá! Vidíš, že to umíš vysypat, stačí trochu chtít, co?“

„Jerúdelgere, žádný legrácky mě nezajímají, jasný?“

„A ty si opravdu myslíš, že já se tady bavím? Hele, hochu, je to prosté: jestli mi všechno neřekneš, nic moc ze mě nedostaneš. A klidně tu můžeme být až do zítřka.“

Slovo *hoch* zaúčinkovalo, jak Jerúdelger předpokládal: inspektora vytočilo natolik, že vyložil karty dřív, než zamýšlel. Otočil k němu obrazovku iPadu a ukázal mrtvé tělo. Tuhle ženu znal Jerúdelger dobře.

„Pořád chceš tvrdit, že ji neznáš?“

„Znám. Nezapamatoval jsem si její mongolské jméno. Nechávala si říkat Colette. To je francouzsky.“

„To je mi jedno. Kde ses s ní seznámil?“

„Nehraj to na mě, hochu. Odpověď máš tamhle v papírech a dobře ji znáš. Ta holka pro mě dělala jako informátorka.“

„Byli jste milenci?“

„To je ale debilní otázka!“

„Strávili jste spolu loni při vyšetřování případu dvě noci, v jurtě v Medvědíím táboře. Byli jste milenci?“

„Kdybys nebyl takovej cucák, dal bych ti pořádnou hlavičku, aby ses naučil, jak se dělá naše řemeslo a taky co je slušný vychování.“

„Jen to zkus,“ provokoval inspektor.

Jerúldelger už si ale dobře všiml, že policista nepatrně ustoupil. Využil toho a přešel do útoku. Posunul se ke stolu tak rázně, až kovové nohy jeho židle na betonu zaskřípěly. Tentokrát už mladík doopravdy nadskočil.

„Neboj, malý kluky nebiju.“

„Kluk tě ale nenechá být. Kdo jsi, to ještě pořád neomlouvá, cos udělal.“

„Jasně. Tak si promluvme o tom, co jsem udělal.“

„Byli jste milenci?“

„Ne. Potřeboval jsem, aby mi pomohla předstírat, že jsme tam přijeli jako turisté, abych si podal jednoho vraha. Jenom mě přikryla, jestli to tak můžu říct, aniž bys to pochopil špatně.“

„Byl to ten případ se vzácnými kovy?“

„Ano.“

„A potom jste se spolu ještě viděli?“

„Měli jsme se potkat před třemi dny. Zavolala mi, že mi chce něco říct. Domluvila si se mnou schůzku v hotelu Mongolia, ale pak nepřišla. Ten večer jsem pak odjel vyšetřovat případ s tělem, které našli u Otgontengeru, v horách. Jak zemřela?“

„To bys měl vědět, protože vrah jsi ty!“

„Á, a máme to! Takže jsem obviněný z toho, že jsem zabil Colette. Tos nemohl říct hned, místo abys postupoval jak v seriálu *Myšlenky zločince*? S tou holčkou jsem se po Medvědíím táboře už nikdy neviděl. A rozhodně jsem ji nezabil.“

„Smůla, staříku, mám důkaz, že zabil!“

Policista se vítězoslavně postavil, zkušeně se proklíkal iPadem a spustil video. Jerúdelger poznal hotelovou chodbu, bylo mu hned jasné, že je to Mongolia. Nahrávka pocházela z bezpečnostních kamer. Viděl sám sebe, jak vychází z výtahu a míří rovnou ke dveřím protějšího pokoje. Nezaklepal. Vytáhl magneticou kartu, otevřel si a zmizel v pokoji. Další záběry se po několik sekund přehrávaly ve zrychleném režimu, pak se záznam zase zpomalil a zobrazil se čas o patnáct minut později. Jerúdelger z pokoje vyšel ven, když za sebou zavíral, měl v ruce kapesník. Otřel kliku, načež vykročil k výtahu a za okamžik zmizel.

„No a?“ zeptal se Jerúdelger.

„Ten pokoj v Mongolii měl rezervaci na jméno Altanceceg. Jediný, kdo vešel dovnitř, jsi byl ty. V 15:18, mám-li být přesný. A jako jediný jsi taky odešel, přesně v 15:36.“

„A ještě mi řekneš, že Colette zemřela v tom pokoji přesně mezi patnáctou a šestnáctou hodinou a že to máš potvrzené od soudního lékaře, je to tak?“

„No vidíš, že to dokážeš pochopit i ty, staříku!“

„Problém je, že v tom pokoji nikdo nebyl ani v 15:18, kdy jsem tam vstoupil, ani v 15:36, kdy jsem odtamtud odešel. Nikdo kromě mě.“

„To bych ti rád věřil, víš, už z úcty k tobě jako ke starému policajtovi. Ale vysvětli mi, proč bys při odchodu otíral otisky prstů na klice, kdyby v tom pokoji nebylo mrtvé tělo?“

Jerúldelger nestačil odpovédět. Dveře vyšetřovací místnosti se rozletěly a dovnitř vpadla Ojún.

„Co to má znamenat, proč jste Jerúldelgera zadrželi?“

„Inspektorko, žádám, abyste ihned odešla!“ křičel mladík.

„Kdo myslíš, že jsi, prosím tě? Odkdy tady vyslýcháme svoje kolegy v poutech? Kdes to viděl, že bychom se navzájem vodili po baráku v klepetech, co?“

„Od té doby, co si tady pan Nevinný namočil ruce v krvi ubohý holky,“ odpovídal inspektor, stěží ovládaje vztek. „Jerúldelgere, je 20:12, odted' jsi předběžně zadržенý v rámci vyšetřování případu zavražděné Altanceceg. A Ojún, ty máš stejně jako všichni členové jeho skupiny naprostý zákaz se k obviněnému přiblížit.“

Vypadla ven a práskla za sebou dveřmi.

„K obviněnému, to mě podrž!“

Ted? Uprostřed noci?

„Takže?“ zeptala se Solongo.

Nechtěla dát najevo, jak je znepokojená. Ojún se právě vrátila k ní do jurty, mladá žena jí nalévala čaj. Venku sice byla zima, ale Ojún už třikrát vyšla ven telefonovat.

„Takže co?“

Ojún si zastrčila telefon do kapsy a poklekla k nízkému stolku. Vzala šálek čaje do obou dlaní a hřála si o něj ruce.

„Už třikrát jsi šla ven, abych neposlouchala, o čem mluvíš. Co přede mnou tajíš? Je to s Jerúdelgerem tak špatné? Máš nějaké zprávy o vyšetřování?“

„Jsi úplně vedle!“ odpověděla Ojún. „Tohle nemá s Jerúdelgerem vůbec nic společného.“

„Tak o co jde? Máš nějaké problémy?“

Solongo byla Jerúdelgerovou partnerkou od té doby, co ho opustila jeho žena Ujanga. Byli spolu jak skála uprostřed vody. Mohli by strávit celý život jeden vedle druhého, on nehnutý a pevný, ona hluboká a klidná. Ale od té doby, co Jerúdelgera oslabil případ se vzácnými kovy, jeho krunýř praskl a ošklivé jizvy se znovu otevřely. Solongo tehdy dokázala tu prasklinu zacelit jako živá voda. A pomohla mu utišit jeho zlé sny.

Ojún si také vytrpěla své. Parta motorkářů ji znásilnila a pak si všichni mysleli, že podlehla zranění, když ji kulka trefila přímo do srdce. Jerúdelger ji ale zachránil. Nejdřív ji dostal mimo nebezpečí, vypíplal

ji z nejhoršího a po dlouhé měsíce jí pomáhal překonat strašné vzpomínky. Solongo byla víc než jen zdejší soudní lékařka a Jerúdelger byl víc než jen její kolega z kriminálky. Všechny tři pojilo víc než obyčejné přátelství. Kdysi jim Jerúdelger jednou večer vysvětlil, že se společně dělí o jednu duši.

„Nic mě netrápí, Solongo. Vlastně se vzhledem k okolnostem až trochu stydím přiznat, co se mi děje.“

„Cože? Tys někoho potkala?“ uhodla Solongo.

„Ano. To on mi pořád volá. Ten voják, co mi pomáhal s případem hromady zdechlin.“

„Jak jsi tam utrhla tu zmrzlou nohu a dovezla mi ji sem?“

„Přesně tak. Vůbec nevím, co mě to popadlo, netuším, jak jsem mohla.“

„Jak jsi mohla co: otočit stránku? Znovu se naučit být šťastná? Pojď sem honem, sedni si ke mně a všechno mi to vyprávěj!“

Solongo se opřela o svou tradiční dřevěnou malovanou postel a vyzvala Ojún, aby si k ní přisedla.

„Počkej, Solongo, přece ti tady nebudu vykládat svoje zamilovaný holčičí historky, když máš plnou hlavu starostí, co bude s Jerúdelgerem.“

„Ojún, nemám o Jerúdelgera strach. O něho nikdy strach nemám.“

Ojún věděla, že si Solongo jen něco nalhává, ale chápala, co jí chce sdělit. Že Jerúdelgerovi jejich obavy v ničem nepomohou, že se vždycky dokázal dostat i ze situací, které vypadaly zcela beznadějně.

Pohodlně se posadila, opřela se Solongo o rameno a dopodrobna jí vypověděla vše o úžasném milování s Gurjanem. Svěřila se jí, jak si mu dovolila přikázat, aby zastavil uprostřed stepi, jen aby si ho mohla osedlat. Když vtom jí znovu zazvonil telefon. Vyskočila jak malá holka, omluvila se a spěchala před jurtu. Nedošla

tam. Chvíli zůstala bez hnutí stát, dívala se na telefon, který držela v ruce, pak se ustaraně obrátila k Solongo.

„Znáš nějakého Gandzoriga?“

„Ne. Kdo to má být?“

„Netuším. Kolega inspektor mě právě upozornil, že jakýsi Gandzorig dělá kvůli Jerúldelgerovi na oddělení pěkný bordel. Ten pošuk Begter tam prý právě peláší a vypadá to, že my se tam máme dostavit taky.“

„Teď, uprostřed noci?“

... a jedinou ranou ho zabila.

Strach mu svíral útroby. Tahle noc je to nejhorší, co ho mohlo potkat. Už cítil, jak se mu o duši otírá vánek smrti, protože venku byla jen nekonečná noc, v nezměrné stepi táhnoucí se, kam až si ve své hrůze dokázal představit. Policistu, který mu přikázal, aby tu držel hlídku, neproklínal. Pastevci nemají ve zvyku proklínat. Nebouří se. Odevzdají se osudu a pláčou. Opilý muž plakal v duchu, aby tu ostudu skryl. Zavřel se ve stanu, aby neviděl, jak se k němu smrt blíží. Vysíleně přečkával jako poslední živá tečka uprostřed světa zdemcovaného zimou. Čeká ho jen samé neštěstí. Oheň probudí duši koně i duši toho jaka. Z kupy zlámaných kostí vyklouzne jezdcova duše. A on jediný bude čelit jejich hněvu, protože se stane svědkem toho, jak byla potupena jejich čest.

Někde v okolní temnotě zavyl vlk a jeho strach se změnil v paniku. Jezdcova duše už volá vlky, aby jí pomohli vykonat na něm mstu. Blíží se smečka, jde mu po krku! Dal si další dlouhý hlt vodky, aby zahnal děs. Vlci znovu zavylí, pak zmlkli. Z toho náhlého ticha mu ztuhla krev v žilách i přesto, že do sebe lil alkohol. Protože je utišilo vytí jiného vlka, mnohem divočejšího, nejkrutějšího ze všech, toho, na němž se vozí Begdz, Rudý pán života, ochránce Mongolska, bojovník se zlatou maskou, který rozdrtí a zadupe všechny, kdo porušují tradice a zneuctívají mongolské duše.

Muž vyšel ze stanu ven. Begdz si pro něho přišel, v brnění z kůže a oceli, na hřbetě krále vlků žíznícího

po krvi, v ruce zářivý meč s hruškou ve tvaru štíra. Po boku mu určitě cválá osm řezníků, jeho druhů ve smrti, vyzbrojených kladivy a sekýrami. Rozsápou mrtvoly ztracených duší a sají jejich krev a jejich živý dech a plivou je do nebe!

Pastevec zavrával mezi stanem a kamny s otevřeným ohněm, potom vyšel z jurty do tmy, až příliš opilý na to, aby ještě vnímal, jaký má strach. Teď už jen toužil spatřit Begdze na vlastní oči. Jít k němu a vzdát se jeho pomstychtivým tesákům. Chtěl se Begdzovi a jeho tlupě řezníků podívat do očí.

Když příšera náhle vyskočila ze závějí, ohnivým pohledem pastevece oslepila, ten padl na kolena, ruce zvedl k nebi a do bezhvězdne noci volal Begdzovo jméno. Příšera na něj skočila a jedinou ranou ho zabila.

... a napsal zprávu tomu podivínovi Jerúdelgerovi.

Profesor Bojadžjan sledoval, jak ti tři muži Jerúdelgera odvádějí. Něco se mu na nich nezdálo. Když zmizeli, uvědomil si, že je mu zima, a vrátil se dovnitř do muzea dát si ještě lok ardu. Myslel na policistu, s nímž se včera ještě ani neznal, který mu však byl od začátku sympatický. A o to víc, když si teď pro něho přišli ti policisté a odvedli ho způsobem, jako by to udělala parta grázlů s donašečem anebo zrádcem. Bojadžjan byl původem Armén. Jeho rodinu za stalinské éry deportovali na Sibiř. Otec jako jediný přežil, utekl z gulagu do Mongolska a šel pořád dál až na jih té rozlehlé země, aby unikl pochopům tehdejšího režimu. Nechtěl ale skončit ani mezi čínskými maoisty, rozhodl se, že se pokusí ztratit tady, a usadil se na úbočí pohoří Gurvan Sajchan. Tam se Hagop Bojadžjan také narodil, jako plod velké lásky mladičké Mongolky a tehdy už starého, leč stále vitálního muže. Tehdejší režim zakazoval užívání rodových jmen, otec i syn se proto snadno schovali za mongolská křestní jména, což jim vydrželo až do devadesátých let, kdy se Mongolsko stalo demokratickou zemí. Po otcově smrti se on sám vrátil k arménskému křestnímu jménu i příjmení, přičemž mongolskou národnost mu nikdo upřít nemohl. Pro svůj další život si ale vybral jiné hory.

Zabořil se do starého sametového křesla, pěkně v teple, uprostřed místnosti plné knih a trofejí. Co se s tím Jerúdelgerem stane? Nedá se to nějak zvrátit? Připomí-

nal mu jeho otce, jenž umřel hrdý, respektovaný a sám, úplně sám, bez rodiny a bez vlasti. On tehdy cestoval po Evropě, když otec vydechl naposledy.

„Život je postupná ztráta všeho, co máme rádi,“ napsal Victor Hugo. O co chce ještě Jerúldelgera připravit? Má to nějakou souvislost s tím tělem tady v horách? Lhal, aby jejich výpravu na to místo zkrátil. K tělu by se dostat dalo. Když byl mladší, něco se po horách nalezl, ať už v horách v Gurvan Sajchanu, nebo později za studií v Evropě. Nebyl horolezec, alpinista: po horách šplhal. Tenhle útes není pro vášnivého lezce nijak lákavý. Ani pro začátečníka. Výstup je obtížný jenom za nynějších klimatických podmínek. Jerúldelgerovi zalhal, a teď toho litoval. K tělu by se dalo dostat celkem snadno. Hodil do sebe ještě jeden hlt ardzu, vstal a zadíval se z okna. Úplněk ozářil zasněžený obzor chromovaným světlem. Z pohledu na nadpřirozeně krásnou krajinu se mu až sevřelo srdce. „Každý ve své noci jde sám světlem!“ Tenhle verš Victora Huga miloval, a dnes ho konečně bude moci prožít! Odložil skleničku na polici a zamířil do přístěnku, kde měl uklizenou svou výstroj.

Šel přes hodinu, v doprovodu mlčenlivého jaka, je muž přesto vykládal o tom, že osvícenská filozofie vychází z laického humanismu. V kouzelně nasvícené krajině se jejich dech mísil v pomíjivých obláčkách a profesor netečnému zvířeti neúnavně vysvětloval, že od lidí nemá význam něco očekávat, jak to napsal Voltaire, je třeba jim dát vše dobré, co jenom lze.

Zabrání do filozofování dorazili pod vybíhající část skalní stěny. Profesor si připravil potřebnou výstroj a potom začal stoupat nahoru, vděčný za hvězdné nasvícení ještě znásobené odrazem od zledovatělé plochy. Studeným vzduchem se rozléhaly údery cepínu, ale ozvěna se netvořila. Z čarovného výstupu se cítil jak opilý, byl rád, že nečekal, až se rozední. Minus dvacet pět nebo

minus třicet pět, to už není velký rozdíl. A mléčná sluneční zář by těžko mohla soupeřit s magickým svitem hluboké měsíční noci.

Trvalo mu dobré dvě hodiny, než se dostal až k tělu. Našel si pevné postavení s oporou o úzký skalní výčnělek a vytáhl z kapsy baterku. Mrtvé tělo na sobě ještě mělo cáry péřové bundy, roztříštěnou lebku částečně kryla modrá bavlněná čepice, jakou často nosí námořníci nebo vojáci. Oblečení vypadalo jako vojenské, i když přímo uniforma to nebyla. Mohlo jít o lovce na číhané nebo maskovaného fotografa zvířat. Ale ať už to byla uniforma, nebo ne, rozhodně toho na sobě neměl dost, aby v téhle zimě přečkal byť jedinou noc. Všechny končetiny si o skálu přelámал, noha, z níž Voltaire vytrhl stehenní kost, visela na círu zmrzlého svalu. V tom, co zbylo z ošacení, našel profesor jen zapalovač. Schoval si ho do kapsy. Pak přemýšlel, jak by odsud tělo mohl dostat. Nechtělo se mu hodit ho dolů, kde by ho potom jen sebral. Ve skále dost vysoko nad sebou našel prasklinu, kam se mu podařilo zarazit skobu, na ni nasadil karabinu. Tak se mohl jistit a pohodlně slanit až k tělu. Když je pečlivě ovázal, musel chvíli odpočívat. Kolem měsíce se začaly shlukovat mraky a profesor jen stěží přemáhal touhu všeho nechat a jen sledovat kouzelné proměny okolní krajiny. Cítil opojení z odvážného výkonu, který měl za sebou, a rád by si ten pocit ještě chvíli vychutnával, ale čas ho tlačil, podmínky pro sestup se teď budou rychle zhoršovat. Navázal lano s tělem na to nejdelší, které protáhl karabinou, a ze všech sil zatáhl, aby omotaný balík dostal ze skalní průrvy. Musel pohyb několikrát opakovat, protože tělo bylo ke kameni pevně přimrzlé. Ale věřil, že ho tak bude moci přemístit, zavěšené na laně ho pomalu spustí až dolů. Vtom však měsíc zakryl velký mrak. Všechna magická krása se rázem proměnila v hrozivou temno-

tu. Poryv větru zvedl mohutné kotouče sněhu, rozeřval se vichr. Najednou profesor pochopil, že slyší řev motorů, načež se nad ním zničehonic vynořil vrtulník a oslepil ho ostrým světlem pátracího reflektoru. Profesor si chtěl podvědomě zakrýt oči, tím pohybem ovšem ztratil rovnováhu a zřít se dolů do prázdna právě ve chvíli, kdy se z vrtulníku na rozkaz začali spouštět tři členové komanda. Dva z nich obratně přistáli na okraji skalní římsy. Třetí klesal dolů do tmy, jako by se chystal Arména pronásledovat. Hagop se ale dokázal během pádu zachytit lana a zastavit, muž s tím však nepočítal, takže ho minul. Stačil na něj ještě vystřelit celou dávku z automatické zbraně. Upínací lano se v okamžiku profesora pádu napjalo, spouštěné tělo prudce vyletělo vzhůru a srazilo jednoho z mužů ze skalního výběžku. Hagop se jednou rukou držel roztočeného lana a dělal, co mohl, aby se vyhnul padajícímu muži, jenž se o něho pouze mlčky otřel, ale dole, o nějakých pět metrů níž, vrazil do druhého, který mezitím už zaujal postoj a právě se chystal po profesorovi znovu vystřelit. Dávka ale vyšla mimo, odrazila se o skálu a zasáhla vrtulník. Třetí muž na skalní římsě se ještě nestačil jistit, a lano tak vrtulníku znemožňovalo jakýkoli manévr. Profesor toho využil, spustil se dolů tak rychle, až si spálil rukavice. Bez rozmyslu slanil až na zem, přitom srazil prvního muže z komanda, čímž aspoň zároveň zmírnil svůj pád.

Jediný z mužů, který byl ještě schopen akce, stačil zacvaknout karabinu za lano, jímž Hagop ovázal mrtvé tělo, a čtvrtý muž ho začal vytahovat nahoru do otevřených dveří nákladního prostoru vrtulníku. Ten se konečně mohl přesunout a světelný kotouč reflektoru nejprve našel člena komanda, jenž bezvládně visel na laně a protáčet se dokola, potom druhého, co ležel rozmlácený na zemi. Třetí byl teď na laně pod vrtulníkem

a s kalašnikovem u boku se pozorně rozhlížel a hledal Hagopa. Po chvíli naznačil pilotovi, aby ho vysadil na zem. Začal přivazovat těla svých kolegů. Zatímco pracoval, reflektor stále prohledával temné okolí. Helikoptéra sestoupila podél útesu níž, až poslední z komanda mohl vyskočit na schůdky a nastoupit do stroje, který se pod jeho svižným pohybem celý rozkymácel. Najednou se kužel světla zastavil.

„Támhle!“ ozvalo se.

„Co to je?“

„Nevím, vypadá to na buvola.“

„To je jak.“

Ve světle žíhaném sněhem rozvířeným pohyby lopatek vrtule, chráněn velkým balvanem, spal jak. Ležel s nohama složenýma pod sebou, a když ho reflektor ozářil, sotva zvedl hlavu. Chvíli bez hnutí dumal, co ho oslepuje, pak zase vtáhl hlavu mezi ramena, aby se chránil před zimou, a usnul.

„Co tady dělá, mám ho zastřelit?“

„Nezdá se ti, že už jsme tu misi podělali dost? Musíme najít chlapa, co byl na útesu.“

„Už je pozdě. Je to moc nebezpečné. Vracíme se.“

„Ty vole, vždyť nám oddělal dva chlapy!“

„Za to ještě zaplatí.“

Motory se rozezvučely naplno a paprsek světla se odlepil od země. Vrtulník vzlétl, znovu se nahoře nad útesem párkrát zhoupł, otočil se kolem své osy, ještě jednou sklonil čumák dopředu, načež zmizel a kolem se opět rozhostila černá tma.

Profesor vyčkal a až po chvíli se začal drápat ven. Předtím doběhl až ke Grandgousierovi a myslel si, že na něj skočí a odjede, jenomže se bál, že by si ho všimli. A tak se raději nacpal mezi zvíře a balvan, přičemž k sobě jako ještě přitáhl, aby ho zalehl. Zvíře ho sice málem rozdrtilo, vypadalo to, že ho zadusí, ale pomohlo

to. Jako by pochopilo situaci, a dokonale sehrálo roli divokého jaka vyrušeného ze zimního spánku. Jakmile se Hagop ze své skrýše vyškrabal, jak se také zvedl a svůj horký čumák strčil muži před břicho. Profesor oběma rukama objal jeho obrovskou hlavu a tvář přitiskl do huňaté srsti. Pak se omluvil, vysvětlil, že je unavený a celý přešlý z toho přepadení, vyšplhal se mu na záda a chytil se za jeho dlouhé chlupy. Ani nemusel dávat povel, jak sám vyrazil k muzeu. Šel pomalu, ale jistě.

„Voltaire, totiž ten pravý, ne ten náš pták,“ šeptal mu profesor do ucha, „by řekl, že ‚se blížíím chvíli, kdy filozofové a blbci mají stejný osud‘. Ale co ty víš o smrti, ty, dobré zvíře? ‚Snad jsme se zmýlili a bytí je jen zmar‘, víš, kdo to napsal? Jasně že nevíš, vždyť ty nevíš, kdo je Lamartine. Ale já ti to hned vysvětlím: takže Lamartine...“

Trvalo jim několik hodin a zvládli velký kus francouzského romantismu, než dorazili do muzea. Profesor nutně potřeboval osvícenské myšlenky a k tomu Grandgousiera jako posluchače, aby zahnal strach. Na místě sklouzl dolů z jakova drsného chlupatého hřbetu plného ledové tříště, ještě jednou ho objal kolem krku a pak se díval, jak pomalu, ale bez váhání zase mizí ve tmě. Odcházel domů, a doma pro něj znamenalo všude ve stepi. Když byl pryč, profesor šel také domů. Zapadl do svého starého křesla a z té hrůzy, kterou právě prožil, se hlasitě rozvzlykal.

Když se trochu sebral, když si pořádně zavdal ardu, došel si pro mobil a napsal zprávu tomu podivínovi Jerúdelgerovi.

**... zůstane zcela k dispozici
pro veškeré další vyšetřování.**

Ojún a Solongo dorazily na oddělení zároveň s Begterem. Zpražil je pohledem a zakázal jim, aby se jen přiblížily k vyšetřovací místnosti. Nic si z jeho vyhrožování nedělaly a vstoupily do místnosti s jednosměrným sklem. Tam už byli dva inspektoři z útvaru zvláštních činností a dívali se na ně hodně přezíravě.

Za sklem seděl Jerúdelger u stolu přišroubovaného k zemi, pořád ještě spoutaný. Před ním stál muž, jemuž nebylo vidět do tváře, a držel mu kázání. Dveře se otevřely a objevil se Begter.

„Co se to tady děje?“ obořil se na toho muže. „Kdo jste? Padejte pryč, tohle je moje místo.“

„Místo náleží tomu, kdo si je zvolí,“ odpověděl muž klidně. „Dojděte si pro židli a posaďte se u nás.“

Kdosi přinesl židli, dřív než stačil Begter vybuchnout, muž však ani o kousek neodstoupil, takže si policista musel nakonec sednout na kraj stolu.

„Co tady děláte?“

„Než odpovím, důrazně vám doporučuji, abyste mému klientovi sundal pouta a respektoval jeho právo na lidské zacházení a stejně tak presumpci nevinu.“

„No jestli jste jeho advokát, tak byste měl vědět, že váš klient se už v minulosti choval velmi násilně a nedokáže se ovládat, což stačí jako důvod k tomu, aby měl pouta. A kromě toho máme dostatek důkazů, jež nám umožnily uvalit na něho vyšetřovací vazbu.“

„Výborně. Právě o tom bych se s vámi rád pobavil. O těch důkazech.“

„Nemusím vám...“

„Mimochodem, ačkoli jste se nezeptal, mé jméno je Gandzorig a Jerúdelgera zastupují na žádost společenství mnichů Sedmého kláštera.“

Gandzorig si vždy dokázal vychutnat chvíli, kdy se jeho protivníci dozvědí, s kým mají tu čest. Mniši ze Sedmého šaolinského kláštera jsou živoucí legenda. Ti, kdo je znají, se jich bojí. Ti, kdo se s nimi setkali, zůstanou omráčeni fyzickou i morální silou, jež z nich vyzařuje. Bojují vždy velmi čestně, snad s výjimkou případů, kdy obhajují někoho ze svých řad, protože ho následně potrestají sami, a to přísněji a nelítostněji, než by to udělala justice.

„Mniši s tímhle případem nemají co dělat a jejich tradiční prestiž je neopravňuje k tomu, aby se vměšovali do kriminálních případů.“

„Přesto mají právo požadovat, aby se s jejich chráněncem zacházelo s úctou, stejně jako se mohou zasažit o okamžité zrušení vyšetřovací vazby.“

„Vyžadovat tady nemáte co!“ rozčilil se Begter. „Nemáte zplnomocnění...“

„Žádné zplnomocnění nepotřebuji. Fakta jsou jednoznačná, a proto jsem si s vámi přišel promluvit.“

„Jerúdelger byl zadržen, protože je podezřelý. V době zločinu byl na místě a máme proti němu hmotný důkaz.“

„Podezření se tedy zakládá na tom, že měl s obětí osobní vztah?“

„Jerúdelger oběť znal, udržoval s ní styky natolik aktivní a důvěrné, že to postačí jako podklad pro hypotézu, že mohlo jít o pomstu nebo vyřizování účtů, čin spáchaný z vášně.“

„Altanceceg s mým klientem nikdy intimní styk neměla. Kdybyste si přečetl někdejší zprávy a svědecké výpovědi, věděl byste, že ta žena ho jen kryla, když potřeboval, aby vystupovali jako pár a on tak mohl neoficiálně pokračovat ve vyšetřování případu. Mimo to nepředpokládám, že byste mohli mít jakýkoli důkaz stvrzující, že by se můj klient a oběť od té doby setkali. Takže s domnělým motivem se můžete rovnou rozloučit.“

„Máme záběry z hotelových bezpečnostních kamer, které technici z vyšetřovacího odboru na místě zajistili,“ ohradil se Begter, jehož advokátova sebejistota viditelně rozhodla.

„Výborně, tak si o nich promluvme! Nejspíš na nich uvidíme, jak Jerúldelger vychází z výtahu, kráčí chodbou, bere za kliku a vstupuje do pokoje...“

„Přesně v době, kdy byl spáchán zločin!“ přerušil ho Begter. „Ale jinak to popisujete výstižně.“

„Já ne, to vy tvrdíte, že můj klient vychází z výtahu a jde chodbou v šestém patře až do pokoje 601, kde byla oběť zavražděna.“

„Chcete snad zpochybnit, co záběry jasně ukazují?“

„Jasně ukazují? Tím jste si jistý? Kde se dá z nahrávky vyčíst, že se to odehrálo v šestém patře? Ukažte mi, kde je tam vidět číslo pokoje 601!“

„Je to záznam z bezpečnostní kamery umístěné v šestém patře! Čísla nejsou potřeba!“

„Aha? Pak mi tedy zodpovězte pár otázek, například kdo ten záznam zajišťoval? Kdo ho skutečně vytáhl z nahrávací techniky? Sejmuli jste otisky prstů, než záznam začal kolovat z ruky do ruky celým oddělením? Kdo prohlédl všechny ostatní záznamy z kamer v dalších patrech? Není náhodou do čísla 601 přístup i z vedlejšího pokoje, nejsou obě ubytovací jednotky propojené vnitřními dveřmi, aby se daly rozšířit na jedno větší

apartmá? Pokoj 602 jste prohlíželi? Aktuální stav vyšetřování dokazuje pouze to, že podle záznamu Jerúdelger v hotelu byl, ale to je vše. Nemáte důkaz ani o tom, v jakém poschodí se pohyboval, ani nevíte, do kterého pokoje vstoupil. Takže pardon, ale důvod k zadržení tu opravdu nevidím. Až dokážete odpovědět na všechny moje otázky, můžeme probrat i eventualitu předběžného zadržení. Zatím však musíte Jerúdelgera pustit.“

Begter oněměl. Jen zakroutil hlavou na znamení, že nechce věřit tomu, co právě vyslechl.

„Podívejte se, chápu, že se dokonale vyznáte v otázce duchovna a záhrobí, ale pokud jde o záležitosti pozemské, advokát jste mizerný a u kriminálky byste si ani neškrtil. Jerúdelger se s obětí znal. V hotelu byl, sama ho tam pozvala, jeho přítomnost na místě činu v den a dokonce i hodinu smrti je doložena záznamem z bezpečnostní kamery. Takže obvinít ho sice ještě nemůžeme, ale podezřelý je a důvod k zadržení máme.“

„Děkuji, že uznáváte mé schopnosti v otázce duchovna, rád se pomodlím i za vaši duši, myslím, že to bude vskutku potřeba. A co se týče záležitostí pozemských, nezapomeňte, že my mniši v Sedmém klášteře jsme mniši bojovní. Víme hodně o tom, co se děje po smrti, ale také o tom, proč ke smrti dochází. A jestli dovolíte, někoho bych sem ještě pozval.“

Begter si hlasitě povzdechl a odevzdaným gestem naznačil, ať si sem mladý advokát pozve Čingischána osobně, Begdzovy rasy nebo krále lupičů, stejně to nic nezmění. Mnich se otočil k jednosměrnému zrcadlu a vyzval Solongo, aby se k nim přidala.

„To ukazuje na mě?“ podivila se Solongo. „Jak to, že ví přesně, kde stojím, když je to sklo neprůhledné?“

„Hlavně jsem si všimla, jak dokonale se Begterovi navezl do jeho důkazů, tak ho prosím tě poslechni a běž tam,“ odpověděla jí Ojún.

Solongo vstoupila do vyšetřovací místnosti. Nejprve se podívala na Jerúdelgera, jeho upřímný úsměv ji hned uklidnil.

„Zakázal jsem členům Jerúdelgerovy skupiny, aby se k němu během předběžné vazby přibližovali!“ ozval se Begter.

„Solongo nepatří do jeho skupiny ani není ke kriminálnímu služebně vázaná. Je soudní lékařka. Jestli hodláte přejít svědectví soudní lékařky, která provedla pitvu oběti, to vašemu postupu v případě na věrohodnosti skutečně nepřidá!“

„Nepatří do jeho skupiny, ale je jeho...“

„Jeho co?“

„No dobrý, dobrý, tak to nechme. Na co se jí chcete zeptat, má snad něco, o čem ještě nevíme?“

„Jaká je příčina smrti, Solongo?“

„Smrt nastala následkem masivního krvácení.“

„A to způsobilo co?“

„Sečná zbraň.“

„Byla to nehoda?“

„Ne. Rána je čistá a hluboká, není pochyb, že šlo o úmyslně provedený čin.“

„V jakém místě na těle?“

„Na krku, přeseknuté karotidy, vnitřní hrdelní žíla, průdušnice, bloudivý nerv.“

„Takže jí podřízli hrdlo. Proto to masivní krvácení?“

„Jistě. Karotidy jsou tepny v blízkosti srdce, proto v nich je vysoký tlak. Po přetnutí karotid tělo přijde o...“

„Chcete říct, že krev teče hodně?“

„Ne, chci říct, že zprvu krev stříká, zejména pokud se oběť brání nebo pokud se strachem zvýší tepová frekvence. Tlak potom ale rychle klesne a zbylá krev již teče pomalu, jde o běžné krvácení.“

„Dá se z toho, jak rána vypadá, poznat, jak byla zasazena?“

„Jistěže. Tady to bylo zpředu, zleva doprava, byl to pravák s jistou rukou, ten pohyb měl dobře natrénovaný.“

„Děkuji, Solongo, to mi stačí, můžete jít.“

Solongo se na mnicha zadívala. Nezdálo se jí, že by k případu řekla něco víc, než co už popsala ve zprávě. Nato se otočila k Jerúdelgerovi, i ten jí však kývnutím naznačil, že může odejít.

„A je to jasné!“ vydechl mnich se spokojeným úsměvem.

„Co je jasné?“ zeptal se popuzeně Begter, neskrývaje svůj údiv.

„Tady je jasně vidět, jak lze při vyšetřování určitého případu účelově obcházet zásadní skutečnosti! Máte fotografie z místa činu?“

Begter vytáhl z jednoho ze spisů šest snímků a neochotně je rozkládal po stole. Gandzorig je postupně všechny natočil tak, aby je Begter ze svého místa viděl správně.

„Takže tady v 15:18 nějaký muž vchází do pokoje té ženy, načež se před ni postaví, podívá se jí do očí, pravou rukou ji podřízne, přičemž přetne obě karotidy, krev začne stříkat kolem, proud je tak prudký, že znečistí tři stěny, a...“

Ani se nepřeptal, jestli smí, a otevřel Begterův spis, prolistoval ho a našel další snímek, položil ho přes ty stávající.

„... a potom úplně v klidu v 15:36 z pokoje zase odejde, jak vidíme zde.“

„No a?“ Begtera mnichova drzost rozčilovala čím dál víc.

„Jen říkám, že v pohodě odejde. Jak vidíme na fotce pořízené v 15:36. Čistouchý, jak ze škatulky. Jenže kdyby oběť opravdu podřízl on, musel by být celý od krve, od hlavy až po paty. Přitom má na sobě stejné šaty, jako

když do pokoje v 15:18 vcházel. Mezitím si je těžko mohl vyčistit nebo převléct. Jak tohle všechno sladíte s tím svým obviněním?“

„Na místě byl, měl možnost to udělat, nic mi nebere přesvědčení, že motiv tu je, můj názor se nezměnil!“ bránil se Begter.

„No tak já vám povím, jak to vidím já. Já v tom vidím hnusnou policajtskou válku, nebezpečné a účelové ambice. Vidím někoho služebně ještě hodně mladého, příliš horlivého a posedlého tím, aby ukázal, jakou má moc a jak je vlivný, když zničí jeden mýtus. Vidím mizerně vedené vyšetřování, manipulované tak, aby byl důvod zabásnout machra v oboru. A ještě jednu věc vidím, a ta je o dost horší: je mi úplně jasné, že jste natolik inteligentní a schopný, že už od chvíle, kdy se případ otevřel, dobře víte, jak se věci mají a kde je pravda. Takže to, co jste nachystal pro Jerúdelgera, od spektakulárního zatčení přes to, jak jste ho exemplárně vlácel celým oddělením pěkně v náramcích, aby to náhodou někomu neuniklo, až po to, jak ho ponižujete tady ve výslechové místnosti, to všechno jste inscenoval jen proto, abyste ukázal, jak jste schopný. Ovšem dovolte mi jednu poznámku, jestli jste si plánoval, jak to mému klientovi osolíte, tak vám garantuju, že tohle sousto se šeredně zají hlavně vám. Slovo mnicha na to. A zatím prosím uznejte, že důvody k zadržení mého klienta žádné nemáte. Odcházím a беру ho s sebou, i když vám samozřejmě zůstane zcela k dispozici pro veškeré další vyšetřování.“

**... že mají všichni na mysli
tu samou zrůdu.**

Solongo si vyčítala, že toho navařila až moc. Jerúdelger váhal, jestli si dát kvašenou řepu ve slaném nálevu, nebo ovčí ocas v tučném zlatavém vývaru, horkém tak, že si spálí rty. Kuličky z kysaného sušeného tvarohu, placky bin smažené na jehněčím tuku nebo ohřátý árc. Anebo ještě vařenou kozí hlavu. Cítil se nesvůj, jako ztroskotanec, kterého vytáhli z vody a teď mu předepsali výživnou stravu.

„Promiň, nějak jsem to přehnala...“

„Je to výborné!“ pochválil ji. „A stejně je tu ještě Ojún a Gandzorig. Ve čtyřech to snad nějak zvládneme.“

„Byl to pro mě jediný způsob, jak zahnat úzkost: vymýšlela jsem, čím z toho, co máš rád, tě potěším.“

„Tak to nás čeká dlouhá noc!“ zašeptal Jerúdelger vesele a dostatečně nahlas, až Ojún s Gandzorigem museli ze slušnosti sklopit zrak.

Solongo jeho slova zaskočila, nezmohla se na odpověď. Jerúdelger se nikdy dřív tak okatě o jejich důvěrném vztahu nešířil. Gandzorig rozpačité ticho přerušil.

„Muž, který jí, se ožení s ženou, jež vaří!“

„Lao-c‘?“ zeptala se Ojún.

„Gandzorig,“ zasmál se Gandzorig a všem nalil jalovcovou pálenku.

Mladý advokát se ve svém mnišském rouchu pohodlně usadil. Pracoval pouze pro Sedmý klášter a jedině na Nergüjův příkaz. Jakmile splnil svou roli obhájce,

hned se zase vrátil k životu bojovného mnicha, prostoupenému vírou a sebejistotou.

„Jak Nergüj zjistil, že tě potřebuji?“

„Jak by mohl být Nergüjem, kdyby to hned nevěděl? Ať jsi kde jsi, patříš k nám a Nergüj nad tebou bdí.“

„A já se tolik bála!“ přiznala Solongo. „Když se přede mnou na pitevně objevila Colettina tvář, hned jsem pomyslela na tebe. A to mě ještě ani v nejmenším nenapadlo, že by tě mohli obvinít!“

„Co se teď bude dít?“ přemýšlela Ojún.

„Jerúdelger už není ve vyšetřovací vazbě, ale obviněný zůstává dál,“ vysvětloval Gandzorig. „To spojení s válečným stavem uvnitř policie jsem nadsadil. I když měli máslo na hlavě, zejména kvůli krvi rozstříkané po celém pokoji. Ale ještě je tu fakt, že ses s obětí dobře znal. A taky ty záznamy z videokamer. Jsem přesvědčený, že tě chtěli dostat do pasti. Máme noc na to, abychom se dobrali důvodů: jak, proč a hlavně kdo to celé připravil.“

„Ty tu chceš zůstat celou noc?“ znepokojila se Solongo při představě, jak musí být Jerúdelger unavený.

„Jerúdelger to potřebuje, bude bohatě odměněn hořkými prožitky“, ocitoval Baudelaira.

„Probojovával jsem se větrnou bouří s Arménem, co citoval Victora Huga, a teď mě obhazuje šaolinský mnich, za něhož promlouvá Charles Baudelaire. Svět tedy není až tak zkažený, jak říká můj přítel Hagop!“

„Dosti poezie! Potřebujeme především zjistit, jak to bylo!“

„Před třemi dny mi volala Colette. Neměl jsem od ní žádné zprávy od toho případu, do něhož jsem ji zatáhl. Chtěla se vidět, nemohla mi údajně do telefonu říct nic bližšího. Jen se chtěla sejít. Myslel jsem si, že má nějaké problémy s policií nebo s nějakým pasákem. Požádala

mě, abych přišel ve tři hodiny za recepčním do hotelu Mongolia. Dorazil jsem tam na poslední chvíli, protože nám právě doručili nové detaily k tomu tělu z Ot-gontengeru a už jsem začal plánovat, jak tam další den pojedu. Recepční mi předal klíč od pokoje 601. Řekl: „Šesté patro, dveře naproti výtahu.“ Vyjel jsem výtahem nahoru, teď si vybavuju, že se mnou jel v kabině hotelový údržbář. Ptal se mě, do kterého patra jedu, tlačítko zmáčkł za mě. Díval jsem se na ukazatel podlaží, v šestém jsem vystoupil. Chlap se rozloučil, dveře se zavřely, já došel k pokoji 601, hned naproti výtahu, na začátku chodby. Zaklepal jsem, nikdo neodpovídal, tak jsem si odemkl. Pokoj byl prázdný. Zavolal jsem na Colette, podíval se do koupelny, chvílku jsem počkal, ale pak jsem šel zase pryč, protože jsem měl spoustu zařizování s odjezdem do Uliastaje. Jak jsem odcházel, všiml jsem si, že je na klíce něco mastného. Utřel jsem si ruku do papírového kapesníku, a když už jsem ho držel, použil jsem ho i při zavírání dveří. A pak jsem zase nastoupil do výtahu a sjel do přízemí. Říkal jsem si, že do toho Colette asi něco vlezlo a že mi určitě zase zavolá. Recepční něco dělal, nevšímal si mě, tak jsem odložil klíč na pult a šel jsem pryč. To je celé.“

„A ten údržbář byl v kabině, i když jsi jel dolů?“

„Ne, toho už jsem nepotkal.“

„Určitě mačkal tlačítko šestého patra on?“

„Viděl jsem, jak se číslo šest rozsvítilo, to si pamatuju jasně. Ten chlap dokonce pronesl cosi vtipného, něco jako ‚Co chybělo a mohl byste být v sedmém nebi!‘ nebo něco na ten způsob.“

„A bylo to opravdu šesté patro?“

„Ano. Číslo 601 na dveřích jsem viděl: první dveře, šesté patro.“

„Ostatní dveře jsi prohlížel?“

„Ne, proč bych to dělal?“

„Protože jestli to byla past, možná tě hned na začátku svezli do jiného patra.“

„Podívej: klíč, výtah, dveře i záznam z bezpečnostní kamery potvrzují, že jsem byl v šestém.“

„Klíč nepotvrzuje nic, a navíc už ho ani nemáš. Sám jsi ani nezmáčkl tlačítko patra. Úplně náhodou jede výtahem údržbář a ještě hloupě vtipkuje, aby tě ujistil, že jsi na správné adrese. Ten záznam je jen nepopsaná nahrávka, nikde není důkaz, že byla pořízena bezpečnostní kamerou a že ukazuje přesně to patro, které má, a ne kterékoli jiné v budově hotelu. A cedulka s číslem na dveřích, ta se dá přišroubovat a zase odstranit jedna dvě. Takže opakuju svou otázku: víš určitě, že to bylo šesté patro?“

„Neví,“ odpověděla za Jerúdelgera Ojún. „Gandzorig má pravdu. Všechny ty body je nutné ověřit. Jerúdelgere, ty se k místu činu nesmíš ani přiblížit, takže do hotelu se hned zítra ráno vypravím já. A ty si vezmeš na mušku toho údržbáře, protože jsi jediný, kdo ho pozná. Vyžádám si v Mongolii od ředitele kontakt na firmu, která má v hotelu údržbu na starost, a pošlu ti to v textovce.“

„Tak dobře,“ souhlasil Jerúdelger, „ale pojďme ještě Gandzorigovu hypotézu v klidu probrat. Někdo tedy podřízl Colette, jen aby mě dostal do pastí? Není to trochu překombinované? Jeden nebo dva zabijáci, chlap ve výtahu, někdo se postaral o záběry z kamer, další manipuloval s čísly pokojů, ještě by museli mít někoho na hlídkování, aby měli čistý terén, někoho, kdo číhá, až přijdu, sladí všechny akce a ještě zajistí, aby nebyli žádní nechtění svědci...“

„A taky někoho, kdo se infiltruje do vedení hotelu, objedná opravu výtahu. Jerúdelger má pravdu,“ uzna-

la Ojún, „opravdu by to vyžadovalo pečlivou přípravu a zapojení několika lidí.“

„Takže nám zbývá ještě další otázka,“ upřesnil Gandzorig, „totiž komu, Jerúdelgere, vadíš tolik, že by tohle všechno naplánoval, a kdo má tolik prostředků, aby si takovou akci mohl dovolit?“

Nikdo se neodvažoval vyslovit nahlas jméno, jež sedělo jako správná odpověď na všechny části otázky. Jerúdelger ale znal Solongo i Ojún natolik důvěrně, aby dovedl odhadnout, že mají všichni na mysli tu samou zřůdu.

I on dobře věděl, co má podniknout...

Hagop zahlédl ve tmě nějaký stín. Rychlý pohyb. Trochu si v křesle zdříml, mohla za to jednak mírná opilost po konzumaci ardzu, jednak nadmíra adrenalinu během posledních hodin. Teď byly tři ráno. Spal jen deset minut. Po děsivých zážitcích se přes hluboké vyčerpání nedokázal uvolnit a klidně usnout. Očividně se mu před tím komandem podařilo uniknout jen náhodou, a oni se jistě vrátí, půjdou po něm. Přes zimu bydlel ve zdejší údolí úplně sám. První jurty, zmrzlé pod metrovými nánosy sněhu, stály na druhé straně pohoří, zády k dzudu. Přemýšlel, jestli nemá utéct, využít Grandgousiera. Jenže sníh by je zradil. I kdyby šel opatrně v jakových stopách, aby otisky jeho nohou nebyly tak jasně vidět, stejně by své pronásledovatele z vrtulníku nepřevezl. Napadlo ho, že by se mohl zakopat pod zem, vyhloubit díru pod podlahou své pracovny, lehnout si na střechu. Nakonec si řekl, že prostě počká. Buď přijdou a zabijí ho, nebo ho rozbřesk té obavy zbaví. Nevěděl proč, ale toho, že zemře v noci, se bál víc, než kdyby k tomu mělo dojít ve dne. A teď najednou zahlédl ve tmě ten stín.

Muzeum nemělo ani okenice, ani záclony. Hagop rád sedával potmě ve svém křesle, přičemž modravé měsíční světlo hladilo hrany nábytku ocelově stříbřitými odlesky. O ten zážitek se nehodlal nechat připravit. Teď se zabořil do křesla a neodvažoval se podívat k oknu, za nímž se rýsoval temný stín. Jeho prsty si pohrávaly s jediným předmětem, co mu zůstal po té ubohé duši, jejíž tělo mu to komando ukradlo. Zapalovač. Obyčejný zapalovač značky Zippo, ale vlastně trochu velký na

to, aby to byl skutečně zapalovač. Možná spíš reklamní předmět s logem „Las Vegas, the Sin City“. Hagop si ho dlouho prohlížel, měl nepříjemné tušení, že by bylo lepší nesnažit se o něm zjišťovat nic podrobnějšího. Schoval ho do průhledného plastového obalu, kam ukládal různé vzácné objevy. Smotky chlupů, ptačí trus, kousky rohoviny... Jerúdelger už bude vědět, jak s tím naložit. Jestli se s ním ovšem ještě někdy uvidí...

Vstal, chystal se odnést zabalený předmět do ledničky. Návyk přírodovědce: vše uchovávat v chladu. Samotného ho překvapilo, jak dokázal dojít do kuchyně, aniž by věnoval pozornost stínu za oknem, který ho sledoval a neustále se zvětšoval. Pak ale vzal příliš prudce za držadlo a ruka mu po něm jen sklouzla. Ztratil rovnováhu, a jak se snažil honem něčeho chytit, ramenem cosi shodil z lednice. Jedna z velkých magnetických sponek, do nichž zastrkával různé papírky s poznamenanými povinnostmi, které jeho děravá paměť měla mít na očích. Klekl si na zem a začal sbírat popadané poznámky, pečlivě je sepnul sponkou a zvedl se, aby ji připevnil na své místo. Hned nato otevřel dveře lednice. Tmu ozářil pruh žlutého světla a Hagop dovnitř, na poličku mezi kyselé mléko a hroudu žlutého másla, z níž už byl značný kus odkrojený, uložil zabalený zapalovač. Při jednom sáhl po vzácné lahvi raki Duze, anýzové pálenky. Arménské pálenky z Francie. Z Marseille. Přece jen dnes v noci unikl Kurdům, jak říkával jeho otec, jenž tak nazýval každého, kdo jakkoli ohrožoval jeho blízké. Hagopa zahřálo u srdce. Odzátkoval lahev, přiložil hrdlo ke rtům a dal si pořádný lok dobře namražené raki. Pak ji uklidil zpátky do přihrádky na vnitřní straně dveří, v očích slzy vyvolané vzpomínkami a také pětačtyřicetistupňovým alkoholem.

Tentokrát se stín z okna protáhl až k němu. Hagop se rázně otočil, hrůzou se mu skoro zastavilo srdce, vtom ale poznal Grandgousiera. Stál venku a čelem se

tiskl ke sklu. Z nozder se mu pářilo, dech se na okenní tabulce hned srážel v jinovatku a vytvářel krystalky.

„Grandgousiere, co tu děláš?“ podivil se Hagop a zamířil k oknu.

Zvíře se čelem opíralo o dřevěný rám, jako by chtělo okno otevřít.

„No tak, zklidni se, chlape, chceš mi snad zbořit barák?“

To autistické zvíře sice nijak zuřivě, ale vytrvale a vši silou v pravidelném rytmu naráželo do okna.

Profesor otevřel okno a hned se dovnitř vevalila vlna ledového vzduchu. Jak otvorem prostrčil hlavu a svými žlutými zuby popadl Hagopa za šaty.

„Pomalu, pomalu, chlape! Co ti je? Vypadáš, žes běžel! Takhle tě teda neznám!“

Objal jaka kolem krku a přitiskl se k němu. Cítil, že je zvíře neklidné.

„No teda, ty jsi nějaký vyděšený! Prosím tě, čeho ty se bojíš? Jsme tady přece jenom sami dva. Pamatuješ si, co říkal Sofokles? ‚Osud se odvážných bojí, drtí zbabělce.‘ Rozumíš tomu? Když se bojíš, máš o to větší strach, starouši, tak se na všechno vykašli, soustřed se na to, jaký je tu ticho, poslouvej svého otce, meudonského faráře, co tak rád vykřikoval: ‚To ticho! Jaká hudba!‘ A klid!“

Objal jaka ještě pevněji, a jako by zvíře Sofoklova a Rabelaisova slova pochopilo, trochu se k profesorovi přitulilo, až málem nemohl dýchat. V tom tichu však Hagop náhle zaslechl hvízdnutí. Jako když dlouze kvílí severák. Nekonečně, nepříjemně, ostře...

„Kurdové!“ procedil mezi zuby. „Počkej, nehýbej se, kamaráde, hlavně se nehýbej!“

Skočil k ledničce. Věděl, co chtějí udělat. I on dobře věděl, co má podniknout...

Běž se najíst k čertu!

Malý terénní ruský kombík s podkluzováním šplhal do zasněženého svahu strže. Už hodinu stoupali podél zamrzlého potoka a Kazach stále neproněsl ani slovo. Jerúdelgerovi se ten muž nelíbil. Byl jako krajina kolem nich, uzavřený, temný. Město od rána dusila žlutá mlha. Milion ubožáků v dřevěných stanech, a všichni spalují mizerné dřevo, surové uhlí nebo nařezané pneumatiky, aby tu zimu nějak přežili. Ostrý vzduch bodal do plic. Jerúdelger se probudil za svítání do dalšího prokletého dne, kdy slunce hustou clonou ani nepronikne. Jako v zimě často, od té doby, co se do čtvrtí s jurtami nastěhovali pastevci, nebylo vidět na deset metrů. Ani na konec ulice. Utánbátar utá, začouzený hrdina, říkali městu v legraci ti, kdo s očima plnými uhelného prachu a za neustávajícího kašle ještě měli chuť vtipkovat. Druhé nejznečištěnější město na světě, hned po íránském Ahvázu, podle Světové zdravotnické organizace. A dneska možná první. Před podobnými jako čínský Lin-fen, ruský Dzeržinsk nebo Mexiko. Jediné město hodné toho jména ležící ve stepi s rozvolněnou travou, s volně žijícími stády divoké zvěře a jezery s průzračnou vodou. A je nebezpečnější než celý Černobyl, hudoval Jerúdelger, když téměř poslepu dojel až na letiště.

Když Fokker F50 společnosti Aero Mongolia spustil oba turbovrtulové motory, Jerúdelger vrtule okénkem téměř ani neviděl. Zrovna tak dráhu pod křídly, a už vůbec ne světla probouzejícího se města. Opravdu by

ještě měl mít rád tuhle zemi, jež spěje k záhubě s obdobnou nadutostí jako před staletími, když se jala dobývat stokrát vyspělejší civilizace?

Pouhých několik minut po startu se však řvoucí vrtnule Fokkeru prodraly ven z husté mlhy a letadlo se ocitlo v zářivě modrém nebi. Ulánbátar je ve srovnání s celým Mongolskem jen kapka v moři. Malé zpychlé velkoměsto tísňící se v uzavřeném údolí skromných rozměrů, odkud všechen ten vyprodukovaný kouř těžko uniká. Ale všude kolem je Mongolsko. To právě Mongolsko, které má Jerúdelger tolik rád.

Letadlo opsalo dlouhý oblouk a nabralo západní kurz na Uliastaj. Jerúdelger si našel volné sedadlo u okna, přilepil čelo ke sklu a pozoroval, jak jim jeho vlast ubíhá pod křídly.

Právě byli nad Chustajn nurú. Modřínové lesy s tečkami zasněžených vrcholků hor, rozlehlé planiny pokryté zledovatělou krustou, temně modré řeky unášející kusy valícího se ledu, sem tam jurta a ve sněhu spousta vyježděných stop od pocestných, co se nemohli nabažit volného prostoru. Hned nato obletěli jižní svahy Changajských hor a Jerúdelger si s obdivem a úctou prohlížel čtyřtisícový Otgontenger. Přesně tam měl namířeno, za Hagopem, od něhož dostal tu znepokojivou zprávu. Najednou oblohu zakryl těžký mrak, krajina ztmavla. Hora začala působit hrozivě, vystavovala pohledům z letadla svou jižní stěnu, nejvyšší žulový útes v Mongolsku. V kabině rezonující hlukem motorů cestující ani nedutali, svorně se snažili vypudit z mysli vzpomínku na neblahý 4. srpen 1963, kdy Iljušin II-14 společnosti MIAT do otgontengerské stěny narazil, roztrhl se a nikdo z posádky ani cestujících nehodu nepřežil. O čtvrtstoletí později naletěl do jiné strany horského masivu stroj Harbin Y-12 a ani tehdy nikdo z šestadvaceti lidí na palubě nepřežil. Tehdejší drama

však mělo příčinu. Letadlo převáželo o hodně víc než povolených sedmnáct pasažérů a nebylo schopné pro přelet nad horami nabrat potřebnou výšku. Zatímco nehoda Iljušinu nikdy vysvětlena nebyla. A proto ta pověrčivost...

Jerúldelger mlčel, přehnaně sebevědomé úsměvy letušky nepotřeboval. Trasu i plán letu dobře znal. Zamířit na jihozápad, pak nabrat směr přímo na sever, vecpat se mezi vrcholky v místě, kde se do horstva zakusuje řeka Bogd, a nízkou výšku letu držet až na letiště v Donoj. Když se Fokker náhle prudce naklonil a připravoval se na přistávací manévry, Jerúldelger uvažoval nad tím, jakými složitými vědeckými výpočty došli inženýři a architekti k tomu, že ideální nasměrování pro sestupovou dráhu je právě kolmice k údolí.

Donoj je jenom letiště. Nic jiného. Přistávací a startovací dráha, dvě nízké budovy jako zázemí pro elektrické vybavení a jedna větší hala, aby se cestující měli při čekání kde ukrýt. Jakmile Jerúldelger vstoupil na kovové schůdky, které k letadlu vlastnoručně dotlačil chudák nějaký místní zřízenec, vysokohorský vzduch ho hned zaštípal v dutinách. Chlad je v horách mnohem sušší a ostřejší než ve volné stepi. Ovšem bolestivý první nádech vzápětí přehlušila neuvěřitelná krása zdejší krajiny a Jerúldelger se na schůdkách na chvilku zastavil. Cestující, kteří se tlačili za ním, se neodvážili protestovat, jeho rozložitá postava budila respekt. A tak ho nechali v klidu obdivovat pusté ojiněné horské údolí, krčící se mezi zubatými vrcholky zasněžených hor. A směrem na východ temný ledový chrám Otgontengeru. Už odsud shora, ze schůdků, zahlédl muže, který na něho čekal a měl ho odvézt ještě pětadvacet kilometrů dál, do Uliastaje. Byl to Kazach. Poznali se, beze slova se k sobě připojili, muže ani neudivilo, že Jerúldelger nemá žádné pořádné zavazadlo,

jenom tašku. Dovedl ho k malé ruské dodávce UAZ, nepořádně zaparkované hned u přistávací dráhy, hned si sedl za volant a nastartoval, dřív než stačil Jerúdelger zabouchnout dveře.

Na místo dojeli za dobrou půlhodinu, ale když Kazach zamířil do centra, že ho vysadí před hotelem, Jerúdelger požádal, ať to vezme ulicí podél řeky, přejede přes most a pokračuje po cestě do hor. Chtěl se raději co nejrychleji dostat až k Hagopovu útulnému malému muzeu a poprosit ho o nocleh.

Celý otgontengerský masiv spadá do přísně chráněného území. Nejenže ukrývá vzácnou faunu a flóru, ale v očích všech Mongolů jde o posvátné místo. Není dovoleno tu vybudovat žádné trvalé sídlo, výjimku tvoří jen Hagopovo muzeum a dva buddhistické chrámy. Muzeum, jelikož slouží ke studiu a ochraně přírody, a chrámy jsou poctou a svatyní pro duchy. Když byl Jerúdelger ještě jako novic v Sedmém klášteře, sám Nergüj mu vyložil, jaký význam toto svaté místo, obývané božím duchem, v jejich víře zaujímá. Jako ve všech nejrozšířenějších náboženstvích i buddhisté celé věky vyhledávali místa, která už předtím lidé vnímali jako posvátná. Otgontenger ovšem vyzařoval takovou duchovní sílu, že ani nepotřeboval nějaké umělé berličky. Vzhledem k tomu, že buddhismus navazuje na hinduistické kořeny, využil dávno uctívaný masiv a jen si k obrazu svému přizpůsobil jeho moc a podobně i magii dávných šamanských obřadů. „*Ó duchu mocností vítězných, Pane všech tajemství, jež tato hora ukrývá. Sestup z vrcholu Sümberu, jenž je osou světa a sídlem bohů, jádrem všech předzvěstí a deseti znaků chrabrosti, a pojd' sem, na posvátnou horu otgontengerskou...*“ Jerúdelger pořád ještě uměl z paměti těch pár zpěvných veršů, situujících Otgontenger do samého středu mandaly zahrnující všechna posvátná pohoří Mongolska.